

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Hodnocení kvality veřejných prostranství v Plzni
Evaluation of the quality of public spaces in Pilsen

Petr Škarda

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „*Hodnocení kvality veřejných prostranství v Plzni*“ vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

podpis autora

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu bakalářské práce RNDr. Janu Koppovi Ph.D. za pomoc a cenné rady při zpracování práce

ÚVOD	7
1 CÍLE PRÁCE	8
2 ROZBOR LITERATURY	9
2.1. Charakteristika území	9
2.1.1 Ulice	12
2.1.2 Náměstí	13
2.1.3 Park	13
2.1.4 Nábřeží	14
2.2. Veřejná prostranství (VP)	17
3 METODIKA	21
3.1. Hodnocení prostorové struktury veřejných prostranství	21
3.2. Hodnocení veřejných prostranství vybraného typu	22
3.2.1 Vymezení řeky Mže	22
3.2.2 Vymezení řeky Radbuzy	22
3.2.3 Ukazatele kvality nábřeží	22
3.2.4 Hodnocení kvality ukazatelů	25
4 HODNOCENÍ PROSTOROVÉ STRUKTURY	34
4.1. Náměstí	35
4.1.1. Funkce náměstí	36
4.1.2 Hodnocení rozlohy náměstí na jednoho obyvatele	39
4.1.3. Hodnocení počtu obyvatel na jedno náměstí	39
4.2 Park	39
5 HODNOCENÍ KVALITY VP VYBRANÉHO TYPU	42
5.1. Radbuza	42
5.1.1. Přístup k vodě	43
5.1.2. Ochrana před povodní	45
5.1.3. Vegetace	47
5.1.4. Kultura a volný čas	49
5.1.5. Vizuální kvalita	51
5.1.6. Srovnání obou břehů řeky Radbuzy	53
5.2. Mže	55
5.2.1. Přístup k vodě	55
5.2.2. Ochrana před povodní	57

5.2.3. Vegetace	58
5.2.4. Kultura a volný čas	59
5.2.5. Vizuální kvalita	61
5.2.6. Srovnání obou břehů řeky Mže	63
5.3. Porovnání kvality veřejných prostranství kolem řek	64
6 NÁVRH NA ROZVOJ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ (NÁBŘEŽÍ)	66
ZÁVĚR	68
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	71
SEZNAM TABULEK	
SEZNAM GRAFŮ	
SEZNAM OBRÁZKŮ	
PŘÍLOHY	

Úvod

Tématem mojí bakalářské práce jsou veřejná prostranství v Plzni a hodnocení jejich kvality. Veřejná prostranství jsou pro město důležitá, protože utvářejí základní urbanistickou strukturu, jsou také součástí infrastruktury a podílí se tak na obrazu města. Přístup k veřejným prostranstvím také odráží zvolenou strategii v oblasti rozvoje města. Veřejná prostranství jsou místa určená k setkávání lidí, v posledních dekadách došlo kvůli vyspělé technologii k úpadku tohoto prostoru a většina komunikace mezi lidmi probíhala bez osobního setkání. Aby mohlo město správně fungovat a prosperovat, musí mít své občany v ulicích. Města nemohou nutit občany, aby trávili volný čas pobytem na veřejných prostranstvích. V posledních letech se ale čím dál více snaží lákat obyvatele zlepšující se kvalitou těchto prostorů tak, aby veřejná prostranství více využívali. Dochází k revitalizacím a k systematické péči o tyto prostory. Veřejná prostranství jsou různého typu, významu, a funkce. Se zlepšováním kvality, a změnou společnosti se v posledních letech lidé do veřejných prostorů začínají vracet, a tráví zde volný čas například setkáváním s přáteli, sportováním, nebo nakupováním.

Téma veřejných prostranství jsem si vybral, protože zde často trávím svůj volný čas, a není mi lhostejná role veřejného prostoru ve městě. Zajímalo mě, jakou kvalitu veřejných prostranství nabízí město Plzeň pro své občany, a jestli mohou veřejná prostranství využívat občané ve všech částech města. Zároveň je mi blízké samotné město, protože bydlím kousek od Plzně.

1 Cíle práce

Bakalářská práce má tři hlavní cíle. Prvním cílem je zhodnocení prostorové struktury veřejných prostranství typu náměstí a parků v urbanistických obvodech města. Podcílem je hodnocení počtu obyvatel na jedno náměstí, a převažující funkce náměstí v Plzni. Druhým cílem práce je hodnocení kvality veřejného prostranství vybraného typu. Vybrány byly prostory podél řek, protože právě tento prostor je specifický pro město Plzeň, které leží na soutoku čtyř řek. Hodnoceným územím je intravilán řeky Radbuzy a řeky Mže. Cílem je zhodnotit kvalitu z hlediska vybraných ukazatelů

Poslední cíl je navržení rozvoje veřejných prostranství nábřeží v Plzni. Na základě získaných primárních dat a s přihlédnutím k územnímu plánu města navrhnu plán na rozvoj a revitalizaci těchto prostorů. V Plzni se na revitalizaci a oživení veřejných prostranství podílí několik organizací, které v práci uvedu.

Cíle bakalářské práce:

- Hodnocení prostorové struktury veřejných prostranství (parky a náměstí) v Plzni
- Hodnocení kvality veřejného prostranství vybraného typu (nábřeží)
- Návrh na rozvoj veřejných prostranství

2 Rozbor literatury

2.1 Veřejná prostranství

Veřejná prostranství mají několik definic, a každý může za tímto pojmem vidět něco jiného. V úvodu následující kapitoly jsem vybral několik definic z různých zdrojů. Na základě těchto definic jsem si na veřejná prostranství udělal svůj názor.

Definice podle Manuálu tvorby veřejných prostranství v Praze: *„Pojem veřejné prostranství je používán pro fyzickou část prostředí, kterou je veřejně přístupné prostranství. Je jím především plocha, neboli „podlaha“ exteriéru města, jejíž nedílnou součástí jsou ale také veškeré prvky vybavení veřejných prostranství. Veřejné prostranství je podmnožinou veřejného prostoru.“* (Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy, 2014, s. 16)

Vyhláška statutárního města Plzně č. 2/2004 o místním poplatku za užívání veřejných prostranství: *„Za veřejné prostranství se podle této vyhlášky považují všechna místa, která jsou určena k veřejnému užívání včetně přilehlé veřejné zeleně v zastavěném území až k hraně stavby, či trvalému oplocení, dále pak stezky pro chodce a cyklisty, samostatné cyklistické stezky, obytné a pěší zóny, parkoviště, točky MHD, tramvajová tělesa, nástupní ostrůvky, odpočívky, obratiště. Jsou to pozemní komunikace (vozovky, chodníky, mosty, náměstí, podchody, nadchody, silniční zeleň apod.) a dále pak zejména nábřeží, venkovní schodiště u objektů, průchody, loubí, pasáže, městské parky a sady, veřejná zeleň na sídlištích a ostatní území uvedená v příloze č. 2 této vyhlášky.“*

Návrh nového územního plánu v Plzni definuje veřejná prostranství takto: *„Jedná se bez ohledu na vlastnictví o území, z jejichž užívání nelze nikoho vyloučit a která musí být přístupná veřejnosti bez omezení; využití veřejných prostranství lze však omezit stanovením časového režimu.“* (Magistrát města Plzně, 2015)

Já veřejná prostranství vidím jako místa určená široké veřejnosti, aby zde občané mohli trávit svůj volný čas, a to různými aktivitami, jako například nakupováním, sportováním, procházkami, a podobně. Na tvorbě veřejných prostranství by mělo mít zájem město, a mělo by tento prostor budovat. Veřejná prostranství hrají zásadní roli v základní struktuře města, a zejména pak mají vliv na životní prostředí obyvatel. Veřejná prostranství jsou různých typů, a spolu dohromady utvářejí obraz města. Otázkou může pro někoho být, co znamená slovo „veřejný“. Kratochvíl (2012, s. 14) registruje dva pojmy, které si lidé představí pod pojmem veřejné prostranství. Prvním pojmem je prostor veřejně vlastněný a druhým je prostor veřejně využívaný. Správná formulace, nebo spíše ta správná myšlenka, se skrývá za označením prostor veřejně využívaný. Veřejně vlastněný prostor vidí Kratochvíl úplně stejně, jako kdyby byl prostor vlastněn například státem, nebo vládou. Každý prostor je totiž „veřejný“, jen jde o to, do jaké míry může být využíván. Lepší označení je tedy prostor, který může být veřejně užíván. (KRATOCHVÍL, 2012)

Co se týče veřejných prostranství a jejich vztahu k městu, tak veřejná prostranství udávají jeho ráz. Kvalita veřejných prostranství je důkazem kvality města a městského života. Čím větší kvalitu veřejná prostranství mají, tím zde lidé tráví více času, a přispívají tak k městskému životu. Když by byla veřejná prostranství zanedbaná a ve špatném stavu, občané by exteriér vůbec nenavštěvovali, a trávili by svůj volný čas nejvíce doma. Tohle je však jen jeden pohled na problematiku veřejných prostranství. Urbanista Jan Gehl tvrdí, že podoba veřejných prostranství je odrazem společnosti dané doby. Například středověká města svými rozměry a strukturou umožňovala konat události v ulicích a na náměstích, kde tím pádem bylo i více lidí. Celkově byl ve středověku podporován a rozvíjen prostor pro pěší. Naopak ve 20. století dochází k úpadku veřejného prostoru. Příčin tohoto jevu je několik. Modernistické pojetí stavby měst kladlo důraz na zdravý životní styl a hygienu. Města se proto stavěla prostorná a vzdušná. Výstavba měst však způsobila větší vzdálenost budov od sebe, a tím i veškeré aktivity a události. Zároveň k sobě měli dále i lidé, a tím pádem využívali veřejné prostory méně (GEHL, 2000).

Podle Loflanda je dalším jevem, který přispěl k úpadku veřejných prostranství, zvyšující se nároky na individuální dopravu, a s tím spojený rozvoj automobilismu. Ve městech docházelo ke stavbě dopravních uzlů a obchvatů, aby se zkrátila vzdálenost mezi místy (Lofland, 1998). Zároveň však došlo k omezení pěší dopravy, kterou Gehl považuje za důležitou při vnímání okolních vjemů. Podle něj člověk dokáže vnímat detaily a sociální informace v rychlosti chůze nebo běhu, také jinak mezi 5-15 km/h. Pomalá (pěší, cyklistická) doprava tedy umožňuje vstřebávat více detailů, než doprava automobilová (GEHL, 2000).

Úpadek využívání veřejných prostorů do velké míry ovlivňují také nové technologie. Jedním z teoretiků, který se touto problematikou zabýval, je Michael Walzer, který říká, že vývoj informačních technologií umožňuje lidem dělat mnohé aktivity a sledovat veškeré události z domova prostřednictvím nových médií. (TEPLÁ, 2007)

Příčina ústupu obyvatel z veřejných prostranství je i strach tyto prostory navštěvovat. Veřejná prostranství bývají často navštěvována lidmi nižších sociálních vrstev, a také bezdomovci. Z toho důvodu mají hlavně ženy strach tyto prostory využívat. (LOFLAND, 1998)

V posledních dvaceti letech se čím dál více do popředí dostává myšlenka nového urbanismu. Koncepce tvorby veřejných prostranství se vrací do doby před vynálezem automobilů, kdy veřejné prostory byly více polyfunkční, a samotné město více kompaktní. V knize Město jsou vyjmenovány základní teze nového urbanismu:

- Pěší dostupnost: Domov i práce by měly být dostupné do deseti minut chůze (v návaznosti na veřejnou dopravu).
- Město by mělo být dobře postupné pěšky.
- Smíšené využití hustě osídleného území podporující vitální diverzitu lidského společenstva.
- Sousedské lokality a semiprivátní prostory podporující místní sociální vazby.
- Hodnotná architektura a kvalitní veřejná prostranství mající vliv na sociální kvalitu života ve městě a podporující soudržnost městského společenstva.
- Ekologicky nezávadná doprava, podpora cyklistických a pěších stezek.

- Respektování principů udržitelného rozvoje spočívajících v chápání území jako jednoho z významných přírodních zdrojů, energeticky šetrná výstavba a energeticky šetrné město důsledně hospodařící s odpady.

Princip udržitelného rozvoje z publikace Udržitelný rozvoj území od Karla Maiera a kolektivu: „*Udržitelný je takový rozvoj, který „zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.*“ (KAREL MAIER a kol., 2012, s. 12)

Veřejná prostranství mohou mít různou podobu. Podle Koutného jsou dvojího typu. Tím prvním jsou veřejná prostranství liniová (koridorová). Tyto prostranství slouží především k dopravě a přístupu k navazujícím aktivitám. Ale také jako reprezentační a slavnostní prostor, nebo prostor k nakupování, sociální komunikaci apod. Specifické pro tento typ prostranství je převládající pohybová a dopravní funkce nad funkcí pobytovou. Druhým typem jsou koncentrické veřejné prostory, nebo také prostory centrálního typu. Slouží jako náměstí a dopravní uzly. Mají obdobné funkce jako liniová prostranství, ale převažují ty, které jsou na nich provozované, nebo navazují na funkce objektů veřejných budov umístěných na jejich okraji s tím, že zde převládá pobytová funkce. (KRATOCHVÍL, 2012)

Veřejná prostranství jsou několika typů:

2.1.1 Ulice

Ulice je základním prvkem osnovy veřejných prostranství a utváří obraz města. Tento typ prostranství je liniový, a proto je jeho základní funkcí funkce dopravní. Nemělo by ovšem zůstat jen u této funkce. Velmi důležitá je také obytná kvalita ulice, a její role v prostorové a společenské struktuře města. Základním rysem ulice je možnost pěší dopravy. Občané by měli bezproblémově ulicemi procházet, zastavovat se, a pobývat. Ulice tedy není jen silnicí, kudy se dá pouze projíždět. Důležité součásti ulice jsou kromě jiného, prostory pro obchody a služby, a vůbec vjemy ve výšce očí. Na základě rozmanitosti těchto ukazatelů mohou vznikat ulice různého charakteru. Ať už to jsou tiché uličky, obchodní ulice, či reprezentativní pasáže. Ulice mohou být rozšířené o veřejná prostranství vedlejšího typu, jako jsou například plácky, podloubí, zákoutí a nároží. Tyto prostory vznikají většinou na křížení dvou ulic. (MELKOVÁ, 2014)

2.1.2 Náměstí

Náměstí je typickým představitelem koncentrického veřejného prostoru. Mělo by být místem, kde se scházejí lidé, a které slouží k reprezentaci města, či národa. Náměstí a jeho využití je polyfunkční. Mělo by nabízet prostor ke scházení lidí, dostatek laviček, popřípadě vodní prvek nebo umělecké dílo. Náměstí může být předprostorem významných budov nebo parkovým prostorem, vymezeným okolní blokovou zástavbou. (Koncepte veřejných prostranství v Plzni, 2015) Typickým náměstím je náměstí Republiky v Plzni. Uprostřed je katedrála sv. Bartoloměje s nejvyšší kostelní věží v České republice (102 metrů). Kolem náměstí je dostatek laviček k sezení, a v rozích náměstí jsou tři nově zrekonstruované kašny. Ihned po výstavbě se na kašny snesla obrovská vlna kritiky, že nezapadá do koncepce a rázu náměstí. Musím přiznat, že ač jsem byl jedním z kritiků, tak dnes už беру tyto kašny jako nedílnou součást tohoto prostoru. Na okraji náměstí je množství restaurací a obchodů. Tohle náměstí má nadměstský význam. Existují ale i náměstí menšího významu (celoměstský, okrskový, lokální). (Koncepte veřejných prostranství v Plzni, 2015)

2.1.3 Park

Šilhánková definuje městský park jako plochy, na nichž převládají přírodní komponenty, a zejména rostlinné porosty. Z funkčního hlediska převládá funkce rekreační a oddychová, případně reprezentační, či obytná. V každém případě se jedná o klidové prostory s omezením, nebo vyloučením motorové dopravy. (ŠILHÁNKOVÁ, 2006, s. 30)

Dle Manuálu tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy je environmentální funkce, hlavní funkcí parků. Je to místo, kde lidé mohou trávit volný čas v přírodě, aniž by museli opustit hranice města. Kromě pobytové funkce má i funkci ekologickou. Parky jsou základním prvkem ekosystému města, a je proto potřeba zvážit jejich umístění, a zvážit tvorbu nových prostranství. K výstavbě nových parků je proto povolován krajinářský architekt, který má za úkol vyhodnotit a zohlednit krajinné a environmentální souvislosti. Při tvorbě je potřeba počítat nejen s vizuální kvalitou, ale například vysazování dřevin by mělo mít nějaký význam a účel. Dalším důležitým prvkem tvorby parku je místo, kde park vznikne, ideální je budovat parky v místech,

kde park není. Nejlepší místem jsou bývalé průmyslové plochy, které v současnosti zejí prázdnotou, a průmyslová činnost zde zanikla. Objekty továren hyzdí ráz města, a proto se nabízí přeměnit tento prostor na park. Tyto nevyužívané plochy se nazývají „brownfields“. V posledních letech bývají parky doplňované o přidanou hodnotu v podobě různých atrakcí a příležitostí k trávení volného času. Mezi nejčastější patří sportoviště, dětská hřiště, vodní prvky, zahradní kavárny, a další. Tyto prvky by však neměly rušit přirozený vzhled parku, a měly by sloužit pouze jako doplňující atraktivita. Stejně jako u předešlých typů, tak i parky mohou nabývat různých rozměrů. Od malých parčíků, které jsou dostupné pár minut chůze od domova, až po velké parky, které slouží k celodennímu využití a rekreaci (MELKOVÁ, 2014)

2.1.4 Nábřeží

Veřejný prostor nábřeží je typický tím, že se zde setkává urbanizované území s vodním prvkem. Nejčastějším typem je nábřeží, jímž protéká řeka. V práci, a vůbec v celé České republice, se setkáme pouze s tímto typem. Dalším typem nábřeží jsou jezerní a mořská nábřeží, kde voda urbanizované území pouze omývá, nikoliv jím protéká. Říční prostor ve městě je specifický, neboť je více či méně segregován od ostatních funkčních, provozních i prostorových systémů města. S rozvojem civilizace ovšem došlo i k rozvoji funkcí nábřeží (doprava, bydlení, průmysl, rekreace). Vodní prvek a prostor kolem něj byl v minulosti klíčovým aspektem v utváření města. Již v osmém tisíciletí před naším letopočtem lidé lokalizovali svá sídla do blízkosti řeky. Z počátku řeka sloužila pouze jako zdroj pitné vody a s nástupem zemědělského života také k zavlažování. Zásadní změna přišla ve středověku, kdy se řeka začala využívat jako obranný prvek, který omýlal hradby města, a také k dopravě. S nástupem průmyslové revoluce se v blízkosti řek stavěly továrny, které užívaly říční vodu k výrobě. V tomto století také došlo k bourání hradebních systémů, protože s hospodářským rozmachem docházelo k velkému nárůstu obyvatel a prostor města musel být efektivněji využíván. Řeky a nábřeží byly více zapojovány do struktury města, a začaly se vyvíjet dva druhy nábřeží. První je spíše historického původu, jelikož po celé délce toku jsou pouze zpevněné hráze přírodního charakteru. Druhým typem jsou nábřeží, která jsou regulována kamennými nebo betonovými zpevněnými hrázemi, které byly vystavěny člověkem.

Nábřeží se skládá ze čtyř částí. Základem je řeka, respektive její koryto. V bezprostředním kontaktu s vodní plochou jsou břehy, které mohou být přírodního charakteru, nebo vytvořené člověkem. Následují rovněž člověkem vytvořené hráze a násypy. Na okraji jsou potom vlastní nábřežní plochy, které jsou formované výhradně člověkem a které mají různá funkční využití. (WITTMANN, 2012)

Veřejná prostranství plní několik funkcí. Mezi tři základní funkce podle Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně patří:

- **Sociální** – Veřejná prostranství mají společenský aspekt, a jsou to místa, kde se setkávají občané města a tráví zde volný čas například účastí na kulturní akci. Pobyt v těchto prostorech by měl být co nejpříjemnější, a proto se klade důraz na estetickou kvalitu prostranství.
- **Provozně technická** – Veřejná prostranství by měla být prostupná v celé své délce, a to jak pro osoby, tak například věci, světlo, nebo vzduch. Někdy se tato funkce označuje jako dopravní.
- **Environmentální** – Třetí funkce je důležitá z hlediska životního prostředí. Veřejné prostranství by mělo nabízet dostatek veřejné zeleně, a mělo by to být místo bez přílišného hluku a prachu.

Většina veřejných prostranství má všechny tyto funkce, kdy jedna ale převažuje nad ostatními. Základem je, aby mělo prostranství sociální funkci, pokud ji nemá, tak ztrácí svůj význam. Další funkce je například funkce obytná, také jinak jestli je možné na veřejných prostranstvích bydlet. (Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2015)

Ve vztahu k občanům je také velmi důležité, jaké aktivity se na veřejných prostranstvích odehrávají. Podle Gehla totiž vzhled a koncepce veřejných prostorů ovlivňuje charakter aktivit, která zde probíhají. Gehl klasifikuje tři základní kategorie venkovních aktivit. Prvními aktivitami jsou ty nezbytné. Jsou to takové aktivity a činnosti, u kterých je vyžadována přítomnost účastníků. Patří sem běžná každodenní rutina obyvatelů města. Důležité je, že na provoz těchto aktivit má vnější prostředí jen minimální vliv, a probíhají po celý rok. Druhou kategorií jsou volitelné aktivity, které se provozují, jen pokud účastníci chtějí, a jsou-li k tomu příhodné podmínky, také jinak místo a čas. U těchto aktivit velmi záleží na kvalitě venkovních prostorů a na kvalitě počasí. Zatímco u nezbytných aktivit kvalita vnějšího prostředí ovlivňuje pouze jejich

délku, tak u volitelných aktivit záleží, jestli se vůbec aktivita uskuteční. Posledním druhem aktivit jsou společenské. Ve většině případů jsou spojeny s předchozími dvěma typy aktivit. Podstatou těchto aktivit je přítomnost lidí na veřejných prostranstvích (Gehl, 2000).

Tabulka č. 1: Kategorizace aktivit na veřejných prostranstvích

Kategorie	Příklad
Nezbytné aktivity	doprava do školy a do práce, nakupování, čekání na autobus, zařizování, apod.
Volitelné aktivity	procházky, postávání, sezení, pozorování okolního života
Společenské aktivity	hrající si děti, zdravení, konverzace

Zdroj: vlastní zpracování dle Gehla (2016)

K příležitosti města Plzně, jako hlavního evropského města kultury v roce 2015 vznikl už o tři roky dříve spolek, zvaný Pěstuj prostor, který podporuje aktivity ve veřejných prostranstvích, a pomocí různých projektů přispívá k rozvoji veřejného prostoru města. Prací spolku je také snaha o zpřehlednění veřejných prostranství a o zachování jejich hodnot. Zároveň je náplní práce také demokratičtější veřejný prostor. Silnou stránkou organizace je to, že autorem projektů není jen spolek Pěstuj prostor, ale široká veřejnost. Podnět k obnově, či revitalizaci veřejného prostoru může dát každý jedinec i zájmová skupina. (pestujprostor.plzne.cz, 2016)

Portál spolku zpracovává mapy z prostředí veřejných prostorů. Zelená mapa Plzně je unikátní projekt, který zobrazuje na jedné mapě dohromady praktické informace pro občany města. Znárodnuje například kavárny, čajovny, bezbariérová místa, nebo také mlékomaty, či veřejnou zeleň. Další mapa na portálu znázorňuje mapu jednotlivých nápadů na obnovu a revitalizaci prostoru. Nápady mohou být také na portálu diskutovány. Velmi přínosnou mapou je mapa s pojmenováním Zen Plzeň. Mapa vychází ze stejnojmenného projektu, který si uvědomuje předchozí tvrzení, že veřejná prostranství jsou v dnešní době pořád spíše uzpůsobená automobilové dopravě. Přestavba míst s automobilovou dopravou je nákladná, komplikovaná, a lidem se do přestavby ani moc nechce, protože si na stávající využití zvykli. Jednou z možností jak přimět občany využívat tyto prostory jinak, je vnesení do prostoru výtvarný element. Mapa Zen Plzeň

tedy ukazuje místa, kde jsou umělecká díla, která pozorovatele přinutí se zamyslet nad tím, jaká Plzeň ve skutečnosti je, a jaká by mohla být. (pestujprostor.plzne.cz, 2016)

Úkoly portálu Pěstuj prostor:

- Navazovat vztah s širokou veřejností i s odborníky, a pomoci jim rozvíjet plzeňský veřejný prostor, a to zejména prostřednictvím participativních projektů, diskusí, a blogu.
- Mapovat stávající stav veřejného prostoru, architektury, umění, apod. v Plzni, včetně nerealizovaných projektů a vizí.
- Poskytnout zázemí kvalitním projektům dalších organizací, které se věnují tématu veřejného prostoru.

Spolek Pěstuj prostor uspořádal za dobu své existence (více než tři roky) ve spolupráci s městskými organizacemi, neziskovými iniciativami, i nezávislými odborníky přes sto vzdělávacích akcí. Podařilo se také revitalizovat několik zanedbaných plzeňských míst, či vznikli netradiční webovi i tištění průvodci plzeňským veřejným prostorem.

2.2 Charakteristika území

Předmětem mojí bakalářské práce jsou veřejná prostranství v Plzni. Konkrétně potom veřejný prostor podél řek. V následující kapitole představím západočeskou metropoli a řeky, na jejichž soutoku město Plzeň leží. Jak město, tak řeky představím v souvislostech se zvoleným tématem bakalářské práce.

Plzeň

Město Plzeň je čtvrté největší město v České republice, když na 137 km² žije zhruba 160 000 obyvatel. V Západních Čechách má velmi silné postavení jakožto průmyslové, obchodní, kulturní a správní centrum a je hlavním městem Plzeňského kraje. Město bylo založeno českým králem Václavem II. v roce 1295 na soutoku řek Radbuzy, Mže, Úslavy a Úhlavy. Z Plzně dál vytéká řeka Berounka. Díky výhodné strategické poloze mezi Prahou a hranicemi se město v minulosti velmi rychle ekonomicky vyvíjelo. (plzen.eu, 2012)

Rychlý vývoj města podpořily i řeky, jelikož plnily mnoho funkcí. Sloužily například k ochraně města, k rybolovu, zavlažování, a v neposlední řadě poskytovaly zdroj pitné vody. V souvislosti s nábřežími a vodním prvkem je třeba zmínit, že v minulosti byly na Denisově nábřeží v provozu i městské lázně s bazénem, a prostory kolem řeky sloužily také k rekreaci. V dnešní době jsou lázně mimo provoz, a zdejší prostor slouží k hraní paintballu.

Plzeň pořádá několik kulturních akcí, z nichž některé přesahují i rámec České republiky. Spousta akcí se pořádá i u vody, jako například Pilsner fest, což je festival oslavy piva. Festival probíhá v plzeňském pivovaru u řeky Radbuzy. Každým rokem zde vystupují desítky kapel, aby společně s Plzeňany oslavily tento nápoj, jenž je považován za nejlepší na světě svého druhu. Dalším festivalem u řeky je T- Music Back to school, který se pořádá v amfiteátru za obchodním centrem Plzeň Plaza. Festival oslavuje příchod nového školního roku a skupiny hrají v těsné blízkosti řeky Mže. Plzeňské řeky se mohou pyšnit kulturním vyžitím po celý rok a ne jen jednou za rok v podobě festivalů. V blízkosti centra města se nachází areál městských dopravních podniků, jenž býval využíván jako depo pro trolejbusy. Areál byl k příležitosti zvolení Plzně jako hlavního města kultury roku 2015 opraven, a nyní se využívá ke koncertům, přednáškám, či festivalům během celého roku. Název areálu je příhodný, DEPO 2015. Areál leží na břehu Radbuzy. (plzen.eu, 2016)

Na základě veškerých aktivit, funkcí, a typů veřejných prostranství vzniká obraz celého města, nebo jeho jednotlivých částí. Studie veřejných prostranství v Plzni charakterizovala jednotlivé veřejné prostory podle jejich zástavby.

- Historická kompaktní bloková struktura zástavby – Základem je náměstí s navazující středověkou zástavbou a pravoúhlou sítí ulic. Náměstí je lemované parky.
- Rostlá městská struktura – Nepravidelná uliční síť za hradbami středověkého města (historická předměstí).
- Rostlá venkovská struktura zástavby – rostlá řadová zástavba podél ulic a přilehlé uliční prostory.
- Kompaktní bloková struktura zástavby – Budovy, vystavěné do bloku v 19. a 20. století. Bydlení je na hlavních ulicích doplněné obchody.

- Bloková volná struktura zástavby – Menší izolované domy s vlastní zahradou a pozemkem, uspořádané do bloku.
- Bloková souvislá struktura zástavby – Bloková zástavba z přelomu 19. a 20. století. Ve vedlejších ulicích je více funkcí.
- Volná sídlištní struktura – Zástavba několika podlažních bytových domů bez výrazné struktury a hierarchie.
- Areálová kompaktní struktura zástavby – Oplocené průmyslové oblasti. Typická je velká rozloha objektů
- Areálová volná struktura zástavby – Areály různých rozměrů, ne jen výrobních (kampus Západočeské univerzity v Plzni).
- Drobná izolovaná struktura zástavby – Chatové a zahrádkářské osady

(Útvar koncepce a rozvoje města Plzeň, 2014)

Jedním ze základních kamenů tvorby obrazu města je vodní prvek. Plzeň je typická svoji polohou na soutoku čtyř řek, které představí následující podkapitola.

Plzeňské řeky

Město Plzeň leží na soutoku čtyř řek (Radbuza, Mže, Úslava a Úhlava). Nejprve v jižní části města dochází k soutoku řeky Úhlavy a řeky Radbuzy. Ta se v těsné blízkosti centra stéká s řekou Mže v řeku Berouнку, která teče z města pryč a vlévá se v Praze do Vltavy. Řeka Úslava se vlévá rovnou do Berouanky.

Radbuza

Řeka Radbuza je s délkou 111,5 km nejdelší ze všech plzeňských řek. Plocha povodí je potom 2 179 km². První zmínka o řece je z roku 1386 jako flumen Razbuza (Razbuzova řeka). Řeka pramení v CHKO Český les (okres Domažlice) pod vrchem Lysá v nadmořské výšce 700 m.n.m.. Největším přítokem je řeka Úhlava. Z hlediska veřejných prostranství je velmi důležité opatření proti povodním a regulace koryt. V roce 1894 vznikly nábřežní kamenné zdi v centru města, které jsou až osm metrů vysoké, zároveň bylo vytvořeno koryto o šířce třiceti metrů. Dále od centra jsou na březích řeky strmé svahy, tzv. bermy. (JANDA a KRČMÁŘ, 2009)

Mže

Název řeky Mže vznikl z latinského slova Mse, jež bylo použito už v Kosmasově kronice. Řeka je dlouhá 106,5 km, a plocha povodí je 1826,2 km². Mže pramení až v Německu, a to severozápadně od Tachova v Hornofalckém lese v nadmořské výšce 700 m.n.m.. Největším přítokem je Kosův potok a v Plzni se stéká s řekou Radbuzou. První úpravy koryta se datují do roku 1912, kdy byl upraven nejspodnější úsek řeky pod soutokem s Radbuzou. Další úpravy probíhaly v letech 1923–1926. Koryto bylo tehdy upraveno od soutoku s Radbuzou až k bývalému ústí Mlýnské strouhy. Ke Kalikovskému mlýnu byla regulace prodloužena o rok později. Charakteristickou úpravou jsou opět osm metrů vysoké zdi a šířka koryta je rovněž třicet metrů. (JANDA a KRČMÁŘ, 2009)

Úhlava

Úhlava pramení na západním svahu Pancíře ve výšce 1 110 m.n.m., a vlévá se jako pravostranný přítok Radbuzy na jižním okraji Plzně. Délka řeky je 108,5 km, a plocha povodí potom 915 km². Největším přítokem je Drnový potok. Co se týče regulace koryta, tak na území města řeka ještě nebyla upravována. (JANDA A KRČMÁŘ, 2009)

Úslava

Úslava je nejkratší řekou (94 km) a i povodím se řadí na úplný konec, protože jeho plocha je 755 km². Řeka pramení na severním úpatí Drkolné v Plánické vrchovině a je pravostranným přítokem Berounky. Největším přítokem Úslavy je řeka Bradava. Typickou úpravou břehů jsou bermy. První úprava proběhla v roce 1912, zatímco ta poslední v letech 2003 a 2004. (JANDA A KRČMÁŘ, 2009)

3 Metodika

3.1 Hodnocení prostorové struktury veřejných prostranství

Prvním úkolem při tvorbě této bakalářské práce bylo pečlivé nastudování problematiky veřejných prostranství. Po rozboru literatury jsem si stanovil postup práce pro zpracování stanovených cílů. Při zpracování prvního cíle jsem pracoval se sekundárními daty na mapovém portálu města Plzně (GIS). Základem pro hodnocení prostorové struktury jsou urbanistické obvody města Plzně. Tato území mají nepravidelný tvar, který je ovlivněn například zástavbou, řekou, či komunikacemi. Jsou menší než jednotlivé obvody, a na ploše města jich můžeme najít celkem 115. Jak už bylo napsáno v úvodu práce, hodnoceným prostranstvím jsou parky a náměstí. K vyhodnocení prostorové struktury jsem sledoval zastoupení těchto veřejných prostorů v jednotlivých urbanistických obvodech. Na mapě územní správy jsem proto lokalizoval všechna náměstí ve městě, která jsem na mapě také barevně zvýraznil. Poté proběhlo hodnocení prostorové struktury tohoto veřejného prostranství. Pomocí materiálu Studie veřejných prostranství v Plzni jsem si nastudoval jednotlivé funkce náměstí, a na základě získaných poznatků jsem v kombinaci s terénním šetřením a pohledem do ortofoto map stanovil, která funkce na daném náměstí převažuje. V sumáři databáze z GIS jsem získal statistiky o počtu obyvatel a rozloze jednotlivých obvodů. Tyto statistiky jsem použil, abych zjistil počet obyvatel na jedno náměstí, a také abych vyhodnotil plochu převažující funkce jednotlivých náměstí.

Hodnocení prostorové struktury parků probíhá také na základě barevného zvýraznění do mapy. Jak jsem psal v rozboru literatury, parky mohou nabývat různých rozměrů. Právě velikost parků znesnadňuje hodnocení prostorové struktury. Definice parku není zcela jasně definovaná, a proto může někdo za park například považovat být jen malý kousek veřejné zeleně v klidné části města. Na mapovém portálu města Plzně jsou znázorněny pouze prostory, se statutem park. Prostorů s veřejnou zelení a možností se zde posadit je ale více. Z toho důvodu jsem sledoval parky a prostory s veřejnou zelení ze dvou zdrojů. Prvním je už zmíněný mapový portál města Plzně, a druhým portál Pestujprostor. Na obou portálech jsem nastavil vrstvu parků a veřejné zeleně, a jednotlivé parky jsem opět barevně zvýraznil do mapy, kde už byla zvýrazněna náměstí. Vznikl tak mapový výstup s prostorovou strukturou náměstí a parků.

Díky údajům o urbanistických obvodech jsem ještě vytvořil statistiku četnosti veřejných prostranství ve dvaceti nejlidnatějších obvodech na území města. Dále pak rozlohu veřejných prostranství na jednoho obyvatele. Tyto statistiky nám ukáží, jestli jsou veřejná prostranství rozmístěna efektivně. Také jinak, jestli je v obvodech s vyšším počtem obyvatel dostatek veřejného prostoru.

3.2 Hodnocení veřejných prostranství vybraného typu

Hodnocení kvality veřejného prostranství vybraného typu probíhalo v centru města a jeho okolí. Sledovaná nábřeží a prostory se nacházejí kolem řeky Radbuzy a Mže, a rozdělil jsem si je do homogenních úseků o délce sto metrů a šířce padesát metrů.

3.2.1 Vymezení řeky Mže

Řeku Mži jsem mapoval od soutoku s Radbuzou, kousek od Štruncových sadů, kde je fotbalový stadion Viktorie Plzeň. Mapováním jsem skončil dva kilometry proti proudu, kousek za Kalikovským mlýnem v oblasti zvané „Na Jíkalce“. Dále jsem nepostupoval, neboť zde řeka opouští kompaktní město, a krajina začíná být monotónní. Celkem jsem zmapoval dvacet homogenních úseků.

3.2.2 Vymezení řeky Radbuzy

Mapování řeky Radbuzy probíhalo opět proti proudu od soutoku s Mží až Malostranskému mostu, který se nachází na Doudlevcích. Vybrané ukazatele jsem sledoval na delším úseku, než na řece Mži, neboť Radbuza protéká centrem města větší částí své délky. Na řece jsem zmapoval celkem třicet osm úseků. Celkem jsem při mém terénním šetření zmapoval 5,9 kilometru podél dvou největších plzeňských řek a získal jsem data z padesáti devíti homogenních úseků.

3.2.3 Ukazatele kvality nábřeží

Pro hodnocení kvality veřejných prostranství v okolí plzeňských řek jsem si stanovil stěžejní témata a jim podřízené ukazatele, které byly použity k hodnocení kvality veřejného prostranství. Ukazatele budu hodnotit na stupnici jedna až pět, kdy hodnota jedna znamená nejhorší kvalitu daného ukazatele. Nejlepší možná kvalita je hodnocena číslem pět.

Tabulka č. 2: Hodnocení kvality ukazatelů

Hodnocení	
5	nejlepší kvalita
4	velmi dobrá kvalita
3	dobrá kvalita
2	špatná kvalita
1	nejhorší kvalita

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Témata hodnocení:

Přístup k vodě

Co se týče jednotlivých témat, tak prvním je přístup občanů k vodě. Hlavním kritériem, které mě zajímalo, byl samotný přístup k vodě. Například jestli je úsek „vybaven“ bezbariérovým přístupem, náplavkou, popřípadě zda-li je na daném úseku možný přístup pomocí schodů či svahu. Dále jsem sledoval převýšení mezi hladinou vody a místem pro chůzi obyvatel. Převýšení by nemělo být vysoké, aby byl zachován kontakt občanů a vody. V neposlední řadě mě zajímalo, jestli je úsek průchozí v celé jeho délce. Zaměřil jsem se zejména na bariéry a překážky, které ztěžují průchodnost úseku.

Ochrana před povodní

Hlavním motivem terénního šetření jsou nábřeží a oblasti podél plzeňských řek. Samotné řeky jsou ovšem také velmi důležité a právě proto jsem se zajímal i o to, jakým způsobem ohrožují, či neohrožují nejbližší okolí. Pomocí GISU města Plzně jsem zjišťoval, z kolika procent jsou jednotlivé úseky ohrožené povodní. Zajímala mě také technická protipovodňová opatření (ochranné hráze, bermy).

Vegetace

Mapování vegetace bylo nejtěžší částí terénního výzkumu. Kvalitu veřejné zeleně hodnotím absolutním počtem. Dále jsem sledoval různorodost vegetace (jednotlivá patra). Při posuzování míry vegetační patrovitosti jsem vycházel z publikace Vegetacia v urbánnom prostredie (REHÁČKOVÁ a PAUDITŠOVÁ, 2006). Poslední ukazatel je zaměřen na přímý kontakt člověka a veřejného prostranství. Sledoval jsem, zda je možné provozovat u řeky rybolov ve stínu.

Kultura a volný čas

Už slovní spojení veřejné prostranství napovídá, že tento prostor je určen hlavně lidem. Mělo by to být místo, kde budou občané trávit svůj volný čas a odpočinou si od každodenního pracovního života. Mnoho lidí navštěvuje nábřeží hlavně kvůli restauracím a obchodům. Právě příležitost nákupu a občerstvení podél řeky jsem sledoval v prvním kritériu tématu s názvem kultura a volný čas. Další aktivitou, kterou lidé provozují na nábřeží a v bezprostřední blízkosti řek, je sport. Při mapování tohoto kritéria jsem sledoval cyklostezky, hřiště na sport, nebo také dětská hřiště. Lidé ovšem využívají tento prostor také k procházkám, a oceňují možnost posedět na lavičkách u vody, takže jsem sledoval jejich počet.

Vizuální kvalita

Posledním tématem je vizuální kvalita veřejného prostranství. Vizuální kvalitou je myšlena především absence reklamních bannerů a billboardů, které mohou znepříjemňovat výhled na zajímavé budovy a celkový dojem z úseku. Z hlediska vizuální kvality je rovněž důležitá i kvalita osvětlení. Do kritérií hodnocení vizuální kvality jsem zahrnul i to, jestli se na daném úseku nachází nějaké zajímavé místo. Příkladem může být výstava obrazů, zajímavá stavba, památeční kámen a podobně.

Tabulka č. 3: Ukazatele hodnocení kvality veřejného prostředí typu nábřeží

Téma	Ukazatele	5	4	3	2	1
Přístup k vodě	Přístup k vodě					
	Převýšení					
	Absence překážek					
Ochrana před povodní	Protipovodňová opatření					
	Zatopení oblasti					
Vegetace	Veřejná zeleň					
	Stín pro rybáře					
	Vegetační patrovitost					
Kultura a volný čas	Restaurace/Obchody					
	Sportovní využití/Dětská hřiště					
	Příležitost k sezení					
Vizuální kvalita	Kvalita osvětlení					
	Vizuální čistota					
	Zajímavá místa					

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

3.2.4 Hodnocení kvality ukazatelů

V následující kapitole vysvětlím hodnocení jednotlivých ukazatelů a postup získávání primárních dat z terénu. Princip je u většiny ukazatelů stejný. Zjistil jsem si maximální a minimální hodnoty vybraných ukazatelů a vytvořil si tak stupnici. Při hodnocení ukazatelů jsem použil i jiné způsoby hodnocení. Například hodnocení přístupu k vodě záleží na typu přístupnosti. Ochranu homogenních úseků před povodní jsem hodnotil na základě GIS města Plzně. Hodnocení spočívá v procentuálním ohrožení povodní na celkové ploše úseku. V práci se vyskytuje i hodnocení převzaté z publikace Vegetacia v urbánnom prostredí. Vizuální znečištění jsem pro změnu hodnotil na základě klasifikace reklamních ploch. Plochy jsou rozdělené podle velikosti, a podle toho jsou obodované. Výsledky pak poslouží pro stanovení stupnice jako u většiny ostatních ukazatelů.

Přístup k vodě – Co se týče přístupu k vodě, tak za dobu mého zkoumání jsem zaznamenal celkem čtyři různé typy přístupu. Nejčastější byl svah (hráz), poté schody, žebřík a v několika případech jsem se setkal i s bezbariérovým přístupem. Pokud je z daného úseku právě bezbariérový přístup k vodě, tak je hodnocení nejlepší. Schody jsou zpevněným přístupem k vodě a takovýto přístup hodnotím jako dobrý. Naopak svah, nebo hráz už tolik zpevněný přístup být nemusí, a tyto přístupy proto tedy nevidím jako dobré. Samozřejmě nejhorším přístupem je žádný přístup. Například na řece Radbuze se setkáváme s nemožností kontaktu s vodou kvůli pivovaru, jenž stojí na břehu řeky. Zvláštní kategorií přístupu k vodě jsou náplavky, kterým se budu věnovat v samostatné kapitole.

Tabulka č. 4: Hodnocení kvality přístupu k vodě

Přístup	Hodnocení (body)
žádný	1
žebřík	2
svah	3
schody	4
bezbariérový přístup	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Převýšení – Problematika převýšení je do jisté míry tak trochu podkapitolou přístupu k vodě. Na základě vlastního měření a internetových zdrojů jsem zjistil, že převýšení se v Plzni pohybuje od nuly do deseti metrů. Pro moje potřeby jsem si stupnici hodnocení upravil takto. Převýšení nula až dva metry považuji za nejlepší přístup k vodě, a proto ho hodnotím jedním bodem. Další dílky stupnice jsou odstupňované vždy po dvou metrech. Měření probíhalo do vzdálenosti padesáti metrů od řeky. Nejhorší přístup k vodě je v samotném centru města, kde jsou historické kamenné zdi, jež mají na výšku osm metrů. Přístup k vodě je zde pouze pomocí žebříku.

Tabulka č. 5: Hodnocení kvality převýšení

Převýšení (metry)	Hodnocení
0-2	5
2-4	4
4-6	3
6-8	2
8-10	1

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Absence překážek – Absence překážek při chůzi úsekem je velmi důležité kritérium, neboť úsek by měl být průchozí pro chodce veřejných prostranství. Na úseku o výměře 50x100 metrů jsem zjišťoval území, které znesnadňují průchod úseku z jednoho konce na druhý. Jelikož jsou úseky poměrně krátké, a některé překážky mohou omezovat chůzi i na delší vzdálenosti, tak jsem hodnocení překážek pojmul takto. Pokud překážka nebo překážky způsobují neprostupnost na úseku do 25 metrů (tj. do 25%), tak hodnotím kvalitu jako velmi dobrou. 25 až 50 metrů značí dobrou kvalitu. Pokud se úsek nedá projít na 50 až 75 metrech, tak je kvalita špatná. Nejhorší kvalita je na úsecích, které nejdou projít v celé délce, ale minimálně na 75 metrech.

Tabulka č. 6: Hodnocení kvality absence překážek

Omezení překážkami (m nebo %)	Hodnocení
žádné	5
1-25	4
25-50	3
50-75	2
75-100	1

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Zatopení oblasti – Hodnocení tohoto kritéria je založené na práci s GIS města Plzně. Pomocí portálu jsem sledoval, jestli protipovodňová opatření zabraňují rozliti vody dále do měřeného úseku. Stupnice hodnocení je postavena na tom, z kolika procent jsou jednotlivé úseky ohrožené povodní. Pokud jsou protipovodňová opatření takové kvality, že je vyloučena možnost aby voda zaplavila okolí, tak úsek získává nejlepší možné hodnocení. Další hodnocení je odstupňované po 25%.

Tabulka č. 7: Hodnocení ukazatele zatopení oblasti

Zaplavení úseku (%)	Hodnocení
0	5
1 – 25	4
25 – 50	3
50 – 75	2
75 – 100	1

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Protipovodňová opatření – Během terénního šetření jsem se setkal pouze se třemi protipovodňovými opatřeními, je jím berma, zpevněná hráz, a vysoké kamenné zdi. Pro potřeby hodnocení jsem upravil stupnici takto. Pokud na úseku není žádné opatření, hodnotím úsek hodnotou jedna. Pokud se zde nachází berma, nebo zpevněná hráz, která má zabránit rozliti řeky do krajiny a města, tak hodnotím třemi body. Historicky vystavěné vysoké kamenné hráze, značící dlouhodobou regulaci koryta řeky, jsou nejlepší možnou ochranou na území města Plzně, a proto je hodnotím pěti body.

Tabulka č. 8: Hodnocení kvality protipovodňových opatření

Protipovodňová opatření	Hodnocení
žádné	1
bermy, zpevněné hráze	3
kamenné zdi	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Veřejná zeleň – Hodnocení tohoto ukazatele bylo pracné. Spočítal jsem celkový počet vegetace na měřených úsecích, a na základě toho jsem vytvořil stupnici pro hodnocení kvality veřejné zeleně. Když se na úseku nenachází žádná veřejná zeleň, dostává hodnocení jedna. Pokud je na úseku mezi čtyřiceti a šedesáti stromy, hodnocení je pět.

Tabulka č. 9: Hodnocení kvality veřejné zeleně

Veřejná zeleň	Hodnocení
0	1
1-20	2
20-40	3
40-60	4
60-100	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Vegetační patrovitost – Pokud jsou vyvinuta všechna tři vegetační patra, získává úsek nejlepší možné hodnocení. Pokud jsou vyvinuta pouze dvě, tak úsek získává hodnocení tři. Úsek se solitérními stromy, a vyvinutým pouze jedním patrem má nejhorší kvalitu a hodnocení jedna.

Tabulka č. 10: Hodnocení kvality vegetační patrovitosti

Vegetační patrovitost	Hodnocení
Pouze solitérní stromy uvnitř města bez žádného podrostu	1
Travnatý podrost a solitérní stromy, nebo v malých skupinách	2
Částečně vyvinuty pouze dvě patra (stromy, keře)	3
Zastoupení jednotlivých pater je nerovnoměrné a nevýrazné	4
Výrazné zapojení všech pater do vzhledu úseku	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Stín pro rybáře – V České republice je populární rybaření, a proto jsem mezi hodnocené ukazatele zařadil, jestli je na měřených úsecích možné rybařit ve stínu. Hodnocení spočívá ve zdroji stínu pro rybáře. Pokud stín na úseku není, nebo pokud zde rybaření není možné, hodnocení je jedna. Kombinace keřů a stromů hodnotím jako nejlepším stínem vytvořeným pro rybáře. Stromy poskytují stín, a keře zajišťují soukromí pro rybáře.

Tabulka č. 11: Hodnocení kvality ukazatele stínu pro rybáře

Stín pro rybáře	Hodnocení
žádný	1
pouze keře	2
jeden strom	3
dva a více stromů	4
stromy a keře	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Restaurace a obchody – Lidé často tráví volný čas nakupováním a navštěvováním restauračních zařízení. Na základě terénního šetření jsem si našel oba extrémy, a mezi nimi udělal stupnici dělitelnou pěti.

Tabulka č. 12: Hodnocení kvality restaurací, obchodů a barů

Počet restaurací, obchodů a barů	Hodnocení
0	1
1	2
2	3
3	4
4 a více	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Sportovní využití/Dětská hřiště – Sportovní aktivity jsou blízké velkému počtu všech občanů, a považují ho za jeden ze zásadních ukazatelů kvality veřejných prostranství. Kromě příležitostí pro sportovní využití dospělých jsem sledoval i dětská hřiště. Stupnice je opět závislá na minimálním a maximálním počtu sportovišť. Nejčastějším typem je cyklostezka.

Tabulka č. 13: Hodnocení kvality sportovního využití

Sportovní využití – počet sportovišť	Hodnocení
0	1
1	2
2	3
3	4
4 a více	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Zajímavá místa – Hodnocení kvality zajímavých míst na veřejných prostranstvích podél řeky záleží na tom, jestli se na homogenních úsecích zajímavé místo nachází. Pokud ano, úsek je hodnocen pěti body. V opačném případě je hodnocení jedna.

Příležitost k sezení – Hodnocení možnosti se posadit podél plzeňských řek jsem provedl spočtením laviček v jednotlivých úsecích. Nejlepší kvalita je při deseti, a více lavičkách.

Tabulka č. 14: Hodnocení kvality příležitosti k sezení

Počet laviček	Hodnocení
0	1
1-2	2
3-5	3
6-10	4
10 a více	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Kvalita osvětlení – Osvětlení jsem hodnotil opět počítáním. Počítal jsem lampy veřejného osvětlení, a na základě toho jsem utvořil stupnici, která je opět dělitelná pěti.

Tabulka č. 15: Hodnocení kvality veřejného osvětlení

Počet lamp veřejného osvětlení	Hodnocení
0	1
1-2	2
3-4	3
5-6	4
7 a více	5

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Vizuální čistota – Velmi důležitá je problematika vizuálního znečištění. Nábřeží vidím jako veřejné prostranství, které by mělo být co nejvíce esteticky příjemné pro občany. Proto jsem sledoval zatížení prostoru reklamami. Na základě klasifikace reklamních ploch na portálu Avaflex jsem hodnotil vizuální znečištění jednotlivých úseků. Toto kritérium jsem hodnotil na základě bodování, kdy velké reklamy jako například bigboard, plachty na fasádách domů, a podobně, mají tři body. Střední reklamy jako billboardy, mají body dva, a malé cedule, ať už na sloupech, lavičkách, nebo budovách, jsou ohodnoceny jedním bodem. Výsledky bodování se porovnají a utvoří se opět stupnice. Čím menší znečištění, tím lépe.

Tabulka č. 16: Hodnocení typů reklamních ploch

Typ reklamní plochy	Hodnocení
Bigboard, reklama na fasádách, apod.	3
Billboard, reklama na mostech	2
Lightboxy, city boardy, cedule	1

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Vizuální znečištění se hodnotí na základě této tabulky. Součet bodů jednotlivých reklamních ploch dává hodnocení kvality vizuálního znečištění, a podle něho se hodnotí jednotlivé homogenní úseky řeky Radbuzy.

Tabulka č. 17: Hodnocení kvality vizuální čistoty

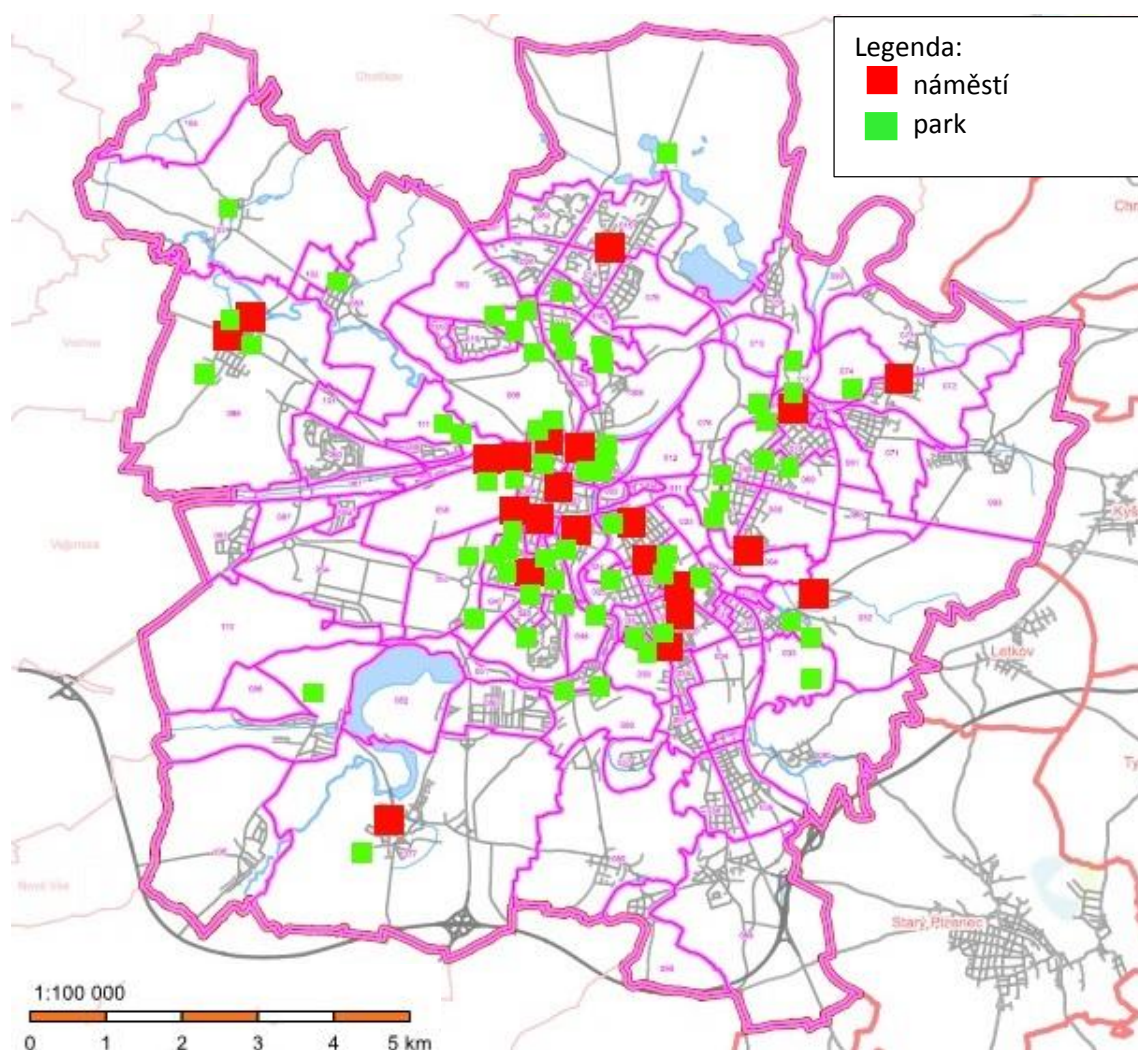
Součet bodů reklamních ploch	Hodnocení
0	5
1-2	4
3-4	3
5-6	2
7 a více	1

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

4 Hodnocení prostorové struktury veřejných prostranství

Následující obrázek ukazuje rozmístění veřejných prostranství náměstí a parků na území města Plzně. Náměstí je celkem dvacet dva, a parků šedesát dva.

Obrázek č. 1: Prostorová struktura veřejných prostranství v Plzni

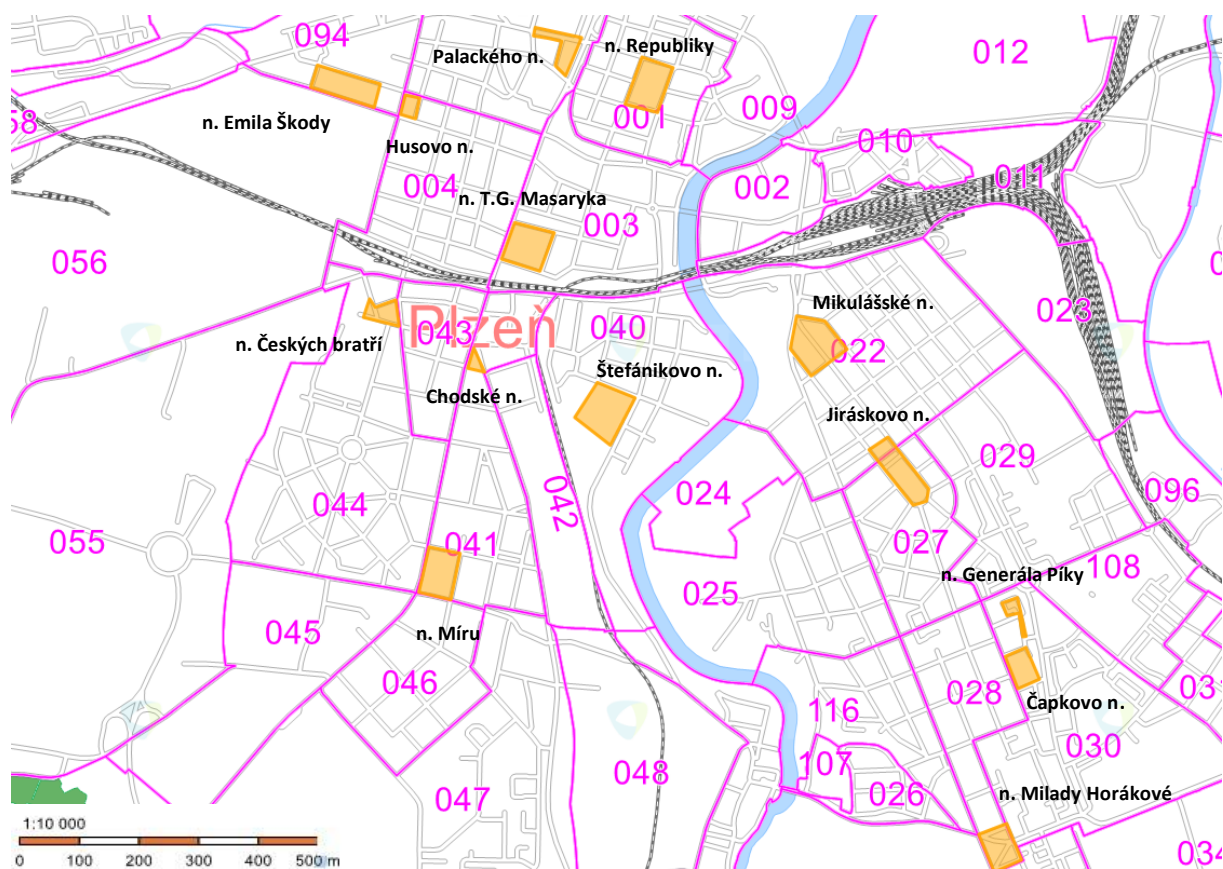
Zdroj: vlastní zpracování dle dat GIS Plzeň (2016)

Nejvíce veřejných prostranství se nachází v centru města. Vysoký počet parků a náměstí je způsoben reprezentativní funkcí tohoto místa, a pohybem velkého počtu obyvatel, neboť centrum kromě funkce reprezentativní, plní také funkci dopravní, kulturní, pobytovou, a v neposlední řadě sem lidé jezdí za prací. Naopak plzeňská

předměstí, tedy místa, kde se koncentruje největší část obyvatel Plzně, mají málo veřejných prostranství. Co se týče veřejného prostranství náměstí, tak na ploše města se jich nachází celkem dvacet dva. Celkem čtrnáct náměstí se nachází na ploše kolem centra města (náměstí Republiky) o rozloze devět kilometrů čtverečních. (obrázek č. 2)

4.1. Náměstí

Obrázek č. 2.: Prostorová struktura náměstí v centru města (rozloha 9 km²)

Zdroj: vlastní zpracování dle dat GIS Plzeň (2016)

Dalších 7 náměstí je v okrajových částech Plzně. Křimické a Zámecké náměstí je v Křimicích, Rolnické náměstí na Doudlevcích, náměstí Karla Panušky je ve čtvrti Doubravka. Na území Litic je Budilovo náměstí a v severním předměstí je potom náměstí Odboje. Poslední náměstí je v Božkově (Božkovské).

4.1.1. Funkce náměstí

Každé náměstí má nějakou převažující funkci. Mezi základní funkce náměstí a všech veřejných prostranství patří provozně technická, environmentální, a sociální funkce (Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, 2015) Náměstí, kde převažuje provozně technická funkce, mají dobrou prostupnost územím, kvalitní osvětlení a vyskytují se zde dopravní koridory. Environmentální funkci mají náměstí s vysokým zastoupením zeleně, možností k sezení, a odpočinku. Lidé zde tráví čas, aby zapomněli na rušný život města. Těmto náměstím se také říká parková. Náměstí se sociální funkcí jsou místa, kde se schází občané. Pořádají se zde koncerty, nebo trhy. Někdy se tato náměstí označují jako reprezentativní, kvůli vysoké estetické kvalitě (Útvar koncepce a rozvoje města Plzně). Vedlejší funkcí, je funkce obytná, což znamená, že dané náměstí slouží převážně k bydlení. Náměstí nabývají významu na základě velikosti a funkcí, a význam může přesahovat hranice města. Takovým náměstím je v Plzni náměstí Republiky. Celoměstský význam má náměstí Milady Horákové. Okrskovým typem veřejného prostranství je Mikulášské náměstí. Náměstí lokálního významu je Jiráskovo náměstí.

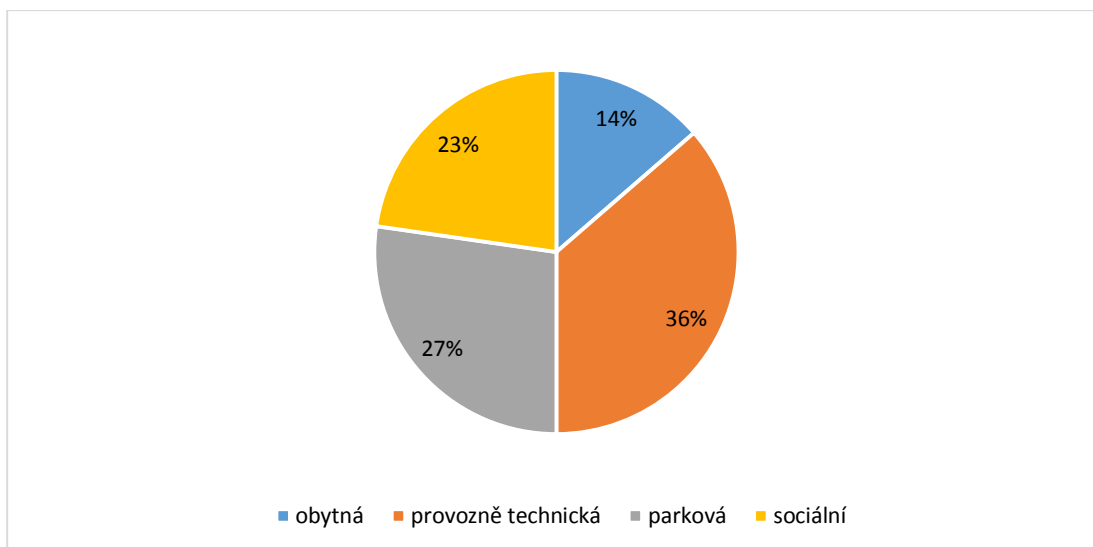
Tabulka č. 18: Funkce náměstí v Plzni

Název	Rozloha (km ²)	Funkce
Náměstí Odboje	13 078	obytná
Mikulášské náměstí	21 713	parková
Čapkovo náměstí	14 636	obytná
Náměstí generála Píky	14 767	provozně technická
Habrmannovo náměstí	8 572	parková
Náměstí Českých bratří	5 187	parková
Náměstí Míru	19 036	parková
Chodské náměstí	5 168	sociální
Palackého náměstí	7 626	provozně technická
Husovo náměstí	4 809	parková
Jiráskovo náměstí	20 654	parková
Křimické náměstí	3 428	provozně technická
Zámecké náměstí	3 301	sociální
Budilovo náměstí	4 538	obytná
Náměstí T. G. Masaryka	21 507	sociální
Štefánikovo náměstí	18 160	sociální
Náměstí Milady Horákové	12 372	provozně technická
Náměstí Republiky	18 126	sociální
Náměstí Karla Panušky	1 110	provozně technická
Božkovské náměstí	4 735	provozně technická
Náměstí Emila Škody	16 085	provozně technická
Rolnické náměstí	10 646	provozně technická

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Ze všech plzeňských náměstí je nejvíce těch s převažující provozně technickou funkcí. Tuto funkci má celkem 36% všech náměstí. Druhou nejčastější funkcí náměstí, je funkce parková (27%). Převažující sociální funkce se na plzeňských náměstích podílí 23%. Nejméně náměstí má obytnou funkci, a to 14%.

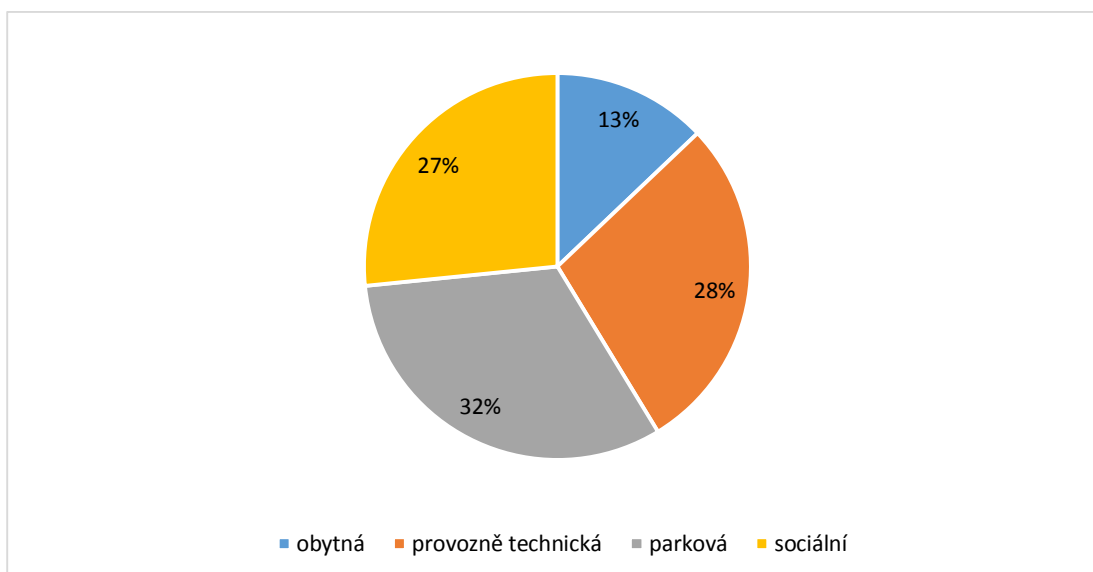
Graf č. 1: Funkce plzeňských náměstí (počet)

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Statistika podílu jednotlivých funkcí na rozloze všech náměstí je podobná pouze u obytné funkce (13%). Druhá nejméně převažující funkce je stejně jako u předchozího grafu funkce sociální (27%). Dále už však nastávají změny v rozložení funkce, která převažuje ve všech náměstích. Zatímco v počtu náměstích s převažující funkcí byly provozně technická náměstí na prvním místě s 36% zastoupením, tak v hodnocení rozlohy jsou až na místě druhém s 28%. Největší plochu zaujímají parková náměstí (32%).

Graf č. 2: Funkce plzeňských náměstí (rozloha)

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

4.1.2 Hodnocení rozlohy náměstí na jednoho obyvatele

Celková rozloha Plzně je 137,66 km². Hustota zalidnění je 1 168 obyvatel na km². Co se týče náměstí, tak zaujímají 0,18% rozlohy města. Celková rozloha všech náměstí ve městě je 249 254 m². Na každého obyvatele tak vychází 1,55 m² náměstí.

4.1.3 Hodnocení počtu obyvatel na jedno náměstí

Pro vypracování této statistiky jsem sledoval zastoupení veřejného prostranství náměstí v jednotlivých urbanistických obvodech. Z celkového počtu náměstí jich je deset rozděleno mezi dvacet nejlidnatějších obvodů. Čtyři nejlidnatější obvody jsou bez tohoto veřejného prostranství–Sídliště Košutka (10 968 obyvatel), Bolevec (9 186), Zadní Skvrňany (8 303) a Vinice-jih (7 110). Až pátý nejlidnatější obvod má náměstí (náměstí Odboje). V obvodě Petrohrad je Mikulášské náměstí. Sídliště Slovany není co do počtu obyvatel největší, ale i přesto tu jsou dvě náměstí. Prvním je Čapkovo náměstí a tím druhým náměstí Generála Píky. V první desítce obvodů je ještě Doubravka, kde žije 4 175 obyvatel, kteří mohou navštívit Habrmannovo náměstí. Dalšími náměstími jsou náměstí Českých bratří (urbanistický obvod Bezovka), Míru a Chodské (Bory–u nemocnice), Palackého (centrum–západ) a Husovo (centrum – jihozápad). Celkový počet obyvatel všech urbanizačních obvodů je 160 777. Počet obyvatel, kteří mají ve svém obvodě náměstí je 48 196, což je třicet procent. V průměru připadá jedno náměstí na 2 191 občanů, kteří mohou navštívit toto veřejné prostranství v blízkosti bydliště. (tabulka č. 19)

4.2 Park

Jelikož mapový portál města Plzně zobrazuje pouze oficiální parky, tak jsem k hodnocení prostorové struktury parků použil i portál Pěstuj prostor. Celkem je na území šedesát dva parků a parčíků. Žádný z parků se nevyskytuje v prvních pěti nejobydlenejších urbanistických obvodech. V sídlištích není pro parky nebo náměstí tolik místa. Třetina parků je mezi dvaceti nejlidnatějšími urbanistickými obvody.

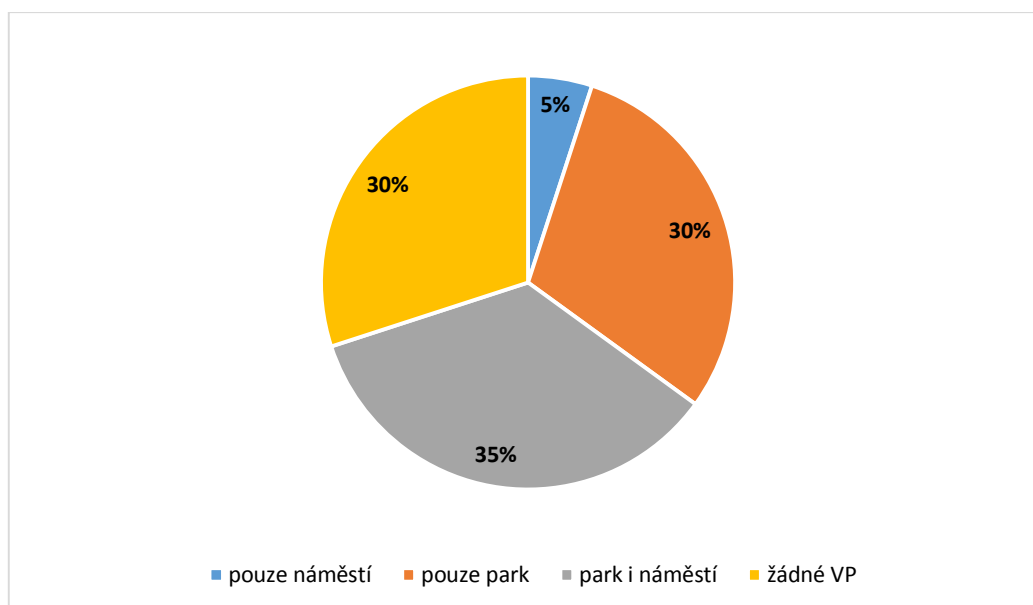
Tabulka č. 19: Veřejná prostranství v urbanistických obvodech města Plzně

Urbanistický obvod	Počet obyvatel	Rozloha (m ²)	Park	Náměstí
1.Sídliště Košutka	10 968	829 732	0	0
2.Bolevec	9 186	1 226 548	0	0
3.Zadní Skvrňany	8 303	1 015 822	0	0
4.Vinice–jih	7 110	411 282	0	0
5.Sídliště Lochotín-sever	5 697	483 439	0	1
6.Petrohrad	5 669	643 623	1	1
7.Sídliště Bory	4 830	985 554	2	0
8.Sídliště Slovany	4 429	486 897	1	2
9.Doubravka	4 175	465 722	1	1
10.Sídliště Lochotín –jih	4 144	314 363	1	0
11.Sídliště Doubravka	4 141	612 499	2	0
12.Bezovka	3 794	562 028	4	1
13.Bory–u nemocnice	3 691	302 554	3	2
14.Starý Lochotín	3 268	289 118	1	0
15.Centru–západ	3 251	384 577	2	1
16.Slovany–u stadionů	3 173	404 539	1	0
17.Malá Doubravka	3 109	582 260	1	0
18.Centrum-jihozápad	3 062	329 314	1	1
19.Sídliště Slovany–sever	2 987	200 239	0	0
20.Přední Skvrňany	2 652	249 769	0	0

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Nejlepší vybavení veřejnými prostranstvími parků a náměstí má urbanistický obvod Bezovka, kde je náměstí Českých bratří, a v jeho okolí se nacházejí čtyři parky. Nejhorší kvalitu vybavení veřejnými prostranstvími má celkem šest obvodů. Následující graf ukazuje vybavení dvaceti nejlidnatějších urbanistických obvodů veřejnými prostranstvími.

Graf č. 3: Hodnocení veřejných prostranství

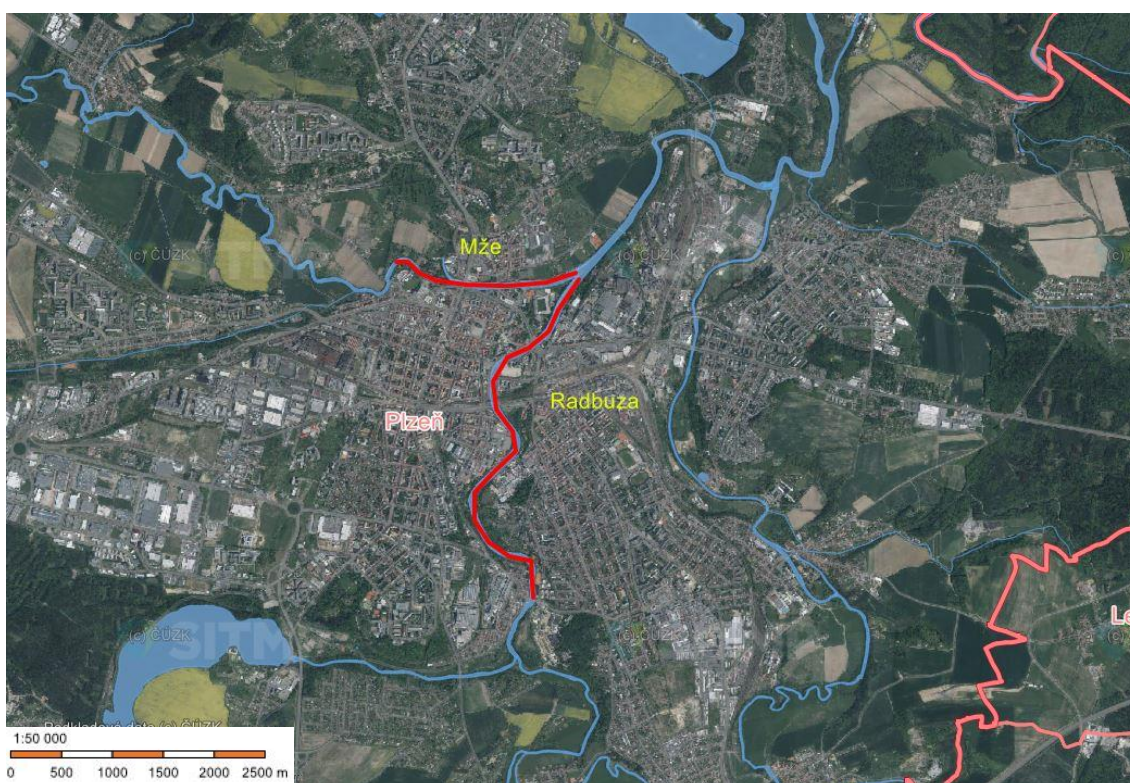
Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Z grafu je patrné, že nejvíce obvodů je vybaveno parkem i náměstím (35%). Alespoň jedno veřejné prostranství má 70% všech obvodů. Obvodů bez veřejného prostranství je stejně jako těch, které jsou vybaveny pouze parkem (30%). Mezi tyto obvody se řadí i čtyři nejvíce obydlené obvody.

5 Hodnocení kvality veřejného prostranství vybraného typu

Druhým cílem této bakalářské práce je hodnocení kvality veřejného prostranství vybraného typu. Vybraným typem veřejného prostoru jsou úseky kolem řek, také jinak nábřeží. Sledované části jsou vždy blízko centra města, kde řeky přichází co nejvíce do styku s lidmi. Na základě terénního šetření jsem hodnotil data zvolených ukazatelů pro obě řeky. Každá řeka je hodnocena z obou břehů.

Obrázek č. 3: Mapované úseky řeky Mže a Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování dle GIS Plzeň (2016)

5.1 Radbuza

První hodnocenou řekou je řeka Radbuza, která protéká téměř celým městem. Radbuza teče od vodní nádrže České údolí až k fotbalovému stadionu, kde se stéká s řekou Mže v Berounku. Mapování ukazatelů probíhalo právě od fotbalového stadionu proti proudu k Malostranskému mostu na Doudlevcích. Celkem jsem zmapoval sedmdesát osm úseků na obou březích, což znamená hodnocení kvality veřejných prostorů kolem Radbuzy o délce 3,8 kilometru.

5.1.1. Přístup k vodě

Přístup k vodě

Během hodnocení tohoto kritéria jsem zjistil, že k plzeňským řekám se dá dostat čtyřmi způsoby. Nejčastějším přístupem k vodě jsou svahy. Tento typ přístupu se vyskytuje v 51% měřeného úseku řeky. Velké rozdíly v kvalitě přístupu jsou zejména na začátku měření, tedy od soutoku s řekou Mží, až po Anglické nábřeží, které se nachází přímo v centru města. Rozdíly v kvalitě jsou způsobené hlavně fotbalovým stadionem, který prošel kompletní rekonstrukcí. Upraveny byly i prostory kolem stadionu, a tím pádem i oblast kolem řeky. Na prvních úsecích jsou převážně schody, a u mostu U Jána je navíc vybudován i bezbariérový přístup. Centrum města naopak není vybaveno kvalitním přístupem k vodě. Jsou zde historické kamenné zdi, které znemožňují kontakt s řekou. Jediným možným přístupem je úzký žebřík, který neslouží veřejnosti. Tento přístup k vodě je typický téměř pro celé Anglické nábřeží. Na druhé straně řeky je přístup k vodě ještě horší. Od soutoku s Mží až k mostu U Jána je na břehu areál plzeňského pivovaru, a tím je znemožněn přístup k řece. Na tento úsek navazuje Denisovo nábřeží, kde jsou stejně jako na levém břehu vysoké kamenné zdi. Dále od centra už je kvalita přístupu víceméně stejná. Svahy ve dvou případech prostřídají schody, a to na obou stranách. Na pravém břehu je ještě úsek bez přístupu k vodě. Důvodem je betonová zídka, která vede od Papírenské lávky čtyři sta metrů proti proudu. Zajímavým prostorem v blízkosti řeky jsou náplavky. Je to pás volného prostranství podél břehu. Náplavky jsou oblíbené hlavně v Praze, kde lidé tráví volný čas v restauračních zařízeních, či odpočinkem, a pohledem na řeku pod nimi. V Plzni je takový prostor na Anglickém nábřeží. Na protilehlém Denisově nábřeží náplavky nejsou. V dnešní době slouží pouze rybářům. Do budoucna se uvažuje o zrekonstruování a revitalizaci těchto prostor.

Převýšení

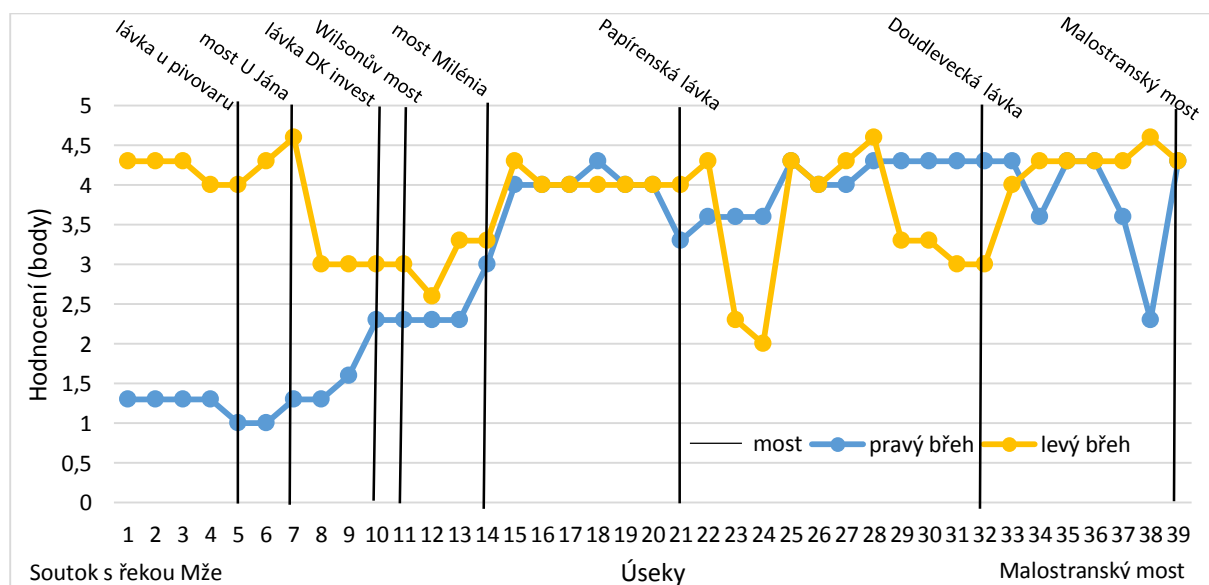
Převýšení jsem hodnotil na homogenních úsecích o délce sto metrů a šířce padesát metrů. Vždy jsem hledal nejvyšší bod území, a rozdíl mezi tímto místem a hladinou je výsledek hodnocení. Hodnocení levého břehu je více kolísavé, než přístup k vodě. Na začátku je na dobré úrovni, kdežto v centru kamenné zdi sice chrání město před povodní, ale rozdíl mezi hladinou řeky a prostorem pro pěší je velký. Dále proti proudu už je

převýšení příznivé pro přístup k vodě, ale jen z jedné strany. Jen kousek za Papírenskou lávkou je výkyv v podobě vysokého srázu, kdy je převýšení až osm metrů. Vůbec největší převýšení je kousek dál proti proudu, kde jsou příkré srázy s kamennými stěnami. Rozdíl mezi hladinou a nejvyšším bodem úseků je až deset metrů. Na konci měřeného území je převýšení opět nízké a pohybuje se kolem jednoho metru. Převýšení pravého břehu je bez výrazných skoků, a má vzestupnou tendenci. Začátek úseku je s vysokým převýšením, díky neprostupnému terénu u pivovaru, a kamenným zdím. Převýšení dosahuje až devět metrů. Dále přes Denisovo nábřeží a Papírenskou lávku převýšení klesá až na hodnotu zhruba jeden a půl metru. Toto převýšení je na posledním kilometru na Doudlevcích. Jedinou výjimkou je zde jeden úsek s převýšením čtyři metry.

Absence překážek

Levý břeh řeky Radbuzy je v tomto ohledu na téměř nejlepší možné úrovni. Celkem 94,8 % úseků je plně průchozích. Může za to především cyklostezka, která vede téměř podél celé řeky. Jediná neprůchozí místa jsou zhruba v polovině měřeného úseku a to za Papírenskou lávkou. Zde je znemožněna průchodnost z důvodu areálu stolního tenisu a hustého porostu v okolí. Jeden úsek je neprůchozí z 100%, a druhý z 80%. Úseky na pravém břehu Radbuzy jsou většinou průchozí. Výjimkou jsou úseky u pivovaru. Od desátého do třicátého šestého úseku jsou ale nábřeží průchozí v celé jejich délce. Na Doudlevcích u Malostranského mostu je kvůli areálu U Pechtů přístupnost omezená.

Graf č. 4: Hodnocení přístupu k vodě na řece Radbuze

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Kvalita hodnocení je v jednotlivých úsecích levého břehu proměnlivá. Prvních sedm úseků je od soutoku s řekou Mže, až po Anglické, respektive Denisovo nábřeží. Kvalita přístupu k vodě je na levém břehu velmi dobrá, a oblast mostu U Jána je dokonce jedním ze tří úseků s nejlepším hodnocením (4,6). Naopak protější úseky mají spolu s Denisovým nábřežím nejhorší přístup k vodě ze všech. Mohou za to vysoké kamenné zdi, které znesnadňují přístup. Anglické nábřeží má hodnocení od 2,6 až do 3,0. Dále za oběma nábřežími je přístup k vodě opět na dobré úrovni, a vhodný například pro rybáře. Výjimkou je oblast levého břehu kousek za Papírenskou lávkou, kde jsou dva neprůchozí úseky. Zbylé úseky mají přístup k vodě hodnocen převážně jako velmi dobrý. Celková kvalita přístupu k řece Radbuze je 3,46. Pravý břeh (3,14) je na tom v porovnání s levým (3,79) hůře.

5.1.2. Ochrana před povodní

Protipovodňová opatření

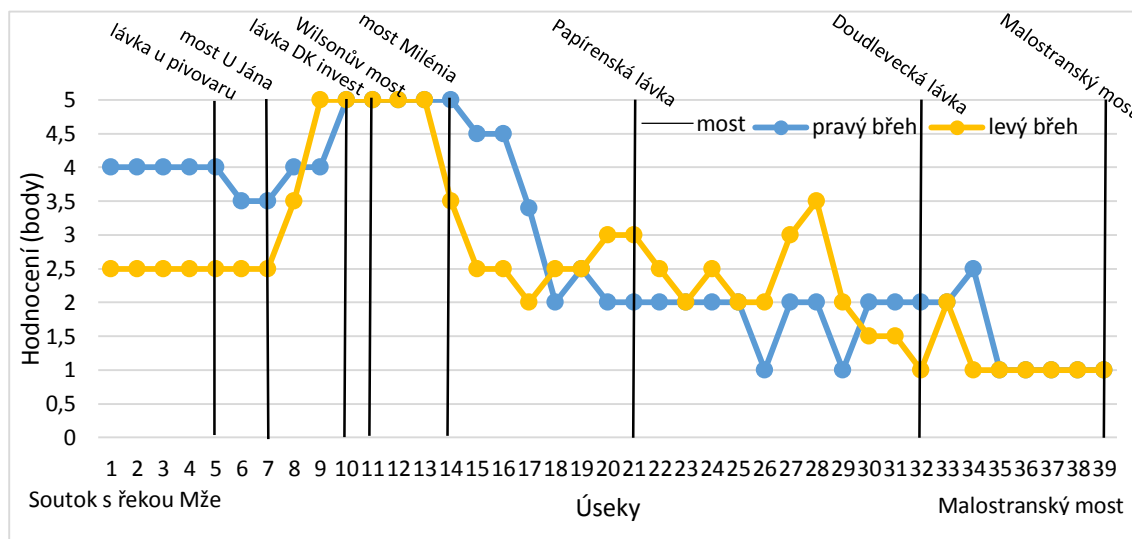
Protipovodňová opatření jsou podél Radbuzy spíše podprůměrné kvality. Hodnota levého břehu je 2,35 a na protější straně 2,30. Na obou stranách platí, že kvalita klesá se vzdáleností od centra města, které je proti povodním zajištěno velmi dobře. Začátek úseku je na levém břehu chráněn příkrými svahy (bermami). Pravý břeh je chráněn vysokými srázy. Anglické a Denisovo nábřeží mají velmi dobrá protipovodňová opatření. Jsou jimi historicky vystavěné osm metrů vysoké kamenné zdi. Tyto zdi byly vybudovány na konci 19. století v reakci na obrovskou povodeň roku 1890. Tato povodeň měla srovnatelné parametry s povodní z roku 2002. Směrem proti proudu za nábřežími jsou nejčastějším protipovodňovým opatřením bermy. Za Doudleveckou lávkou nejsou žádná opatření.

Zátopové oblasti

Co se týče zátopových oblastí levého břehu, tak nejlepší situace je jednoznačně na Anglickém nábřeží, kde nehrozí zatopení ani stoletou povodní. Poměrně dobrá situace je také v těsném okolí kolem městské plovárny, která se nachází zhruba v polovině mapovaného úseku. Nejhorší situace je opět na Doudlevcích, jakožto území ležící nejdál od centra města. Tato oblast je ohrožena i sezónními povodněmi na jaře, a hlavně v létě. Zatopení se týká 100% plochy úseku. Průměrná kvalita tohoto ukazatele je 2,23. Kvalita ochrany pravého břehu před povodní je podobná jako na protější straně. Centrum je díky kvalitním opatřením před povodní velmi dobře chráněno. Celkem 30% úseků není

zaplaveno ani z jedné pětiny. Avšak od poloviny měření bývá zcela zaplavena většina homogenních úseků (celkem 46%). Ve výsledku je průměrná hodnota tohoto ukazatele 2,76. Zaplavená území kolem řeky Radbuzy jdou ruku v ruce s předchozím ukazatelem protipovodňových opatření. Čím lepší opatření, tím menší ohrožení povodní, průměrná hodnota je 2,09.

Graf č. 5: Hodnocení ochrany veřejných prostranství před povodní na řece Radbuze

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Začátek mapovaného úseku je na levém břehu průměrné kvality s hodnotami dva a půl. Anglické nábřeží je ovšem ochráněno před povodní nejlepším možným způsobem a hodnocení úseků je zde pět. Dále proti proudu se kvalita ochrany před povodní snižuje, poslední čtyři úseky mají nejhorší možné hodnocení. Na druhé straně řeky je situace o trochu lepší. Díky vysokému srázu u pivovaru je začátek mapovaného úseku hodnocen čtyřmi body. Na Denisově nábřeží je kvalita stejná jako na protilehlém Anglickém nábřeží. Celkem pět úseků má nejlepší možné hodnocení. Směrem dál proti proudu je ohrožení povodní větší. Výjimkou je Městská plovárna, kde je druhá nejlepší kvalita tohoto ukazatele na levém břehu řeky (3,5). Doudlevice jsou ohroženy úplně nejvíc. Průměrná kvalita ohrožení povodní je na Radbuze 2,69.

5.1.3. Vegetace

Veřejná zeleň

Vegetace podél řeky Radbuzy není ideální. Z důvodu městské zástavby je první polovina úseků levého břehu většinou na hodnotě dva. Výjimkou je okolí fotbalového stadionu na samotném začátku měření, kde je podél cyklostezky větší množství stromů. Nejvíce jich je v této oblasti na jednom homogenním úseku, celkem padesát jedna. U řeky Radbuzy jsou i dva úseky, které nejsou vůbec vybaveny zelení. Jsou to dva úseky za Wilsonovým mostem na Anglickém nábřeží. Zlepšená kvalita veřejné zeleně je až za Papírenskou lávkou, kde se nachází při břehu menší lesík, který se táhne přes Městskou plovárnu až k Doudlevecké lávce. Od Doudlevecké lávky až k Malostranskému mostu jsou při řece spíše travnaté úseky s topoly a menšími stromy. I proto zde kvalita veřejné zeleně opět postupně klesá. Průměrné hodnocení je 2,69. Na levém břehu byla nejlepší kvalita veřejné zeleně mezi Papírenskou a Doudleveckou lávkou. Stejná situace je i na jejím pravém břehu. Na tomto úseku je nejlepší kvalita veřejné zeleně celkem čtyřikrát. Největší počet stromů je 94. Prostor mezi lávkami doplňují ještě tři úseky s hodnocením čtyři. Zbytek měřeného území podél řeky nemá hodnocení vyšší než tři. Nejhorší situace je opět na Denisově nábřeží, kde je špatná kvalita zeleně (hodnota dvě). Průměrná hodnota je 2,89. Celková kvalita veřejné zeleně kolem řeky Radbuzy je 2,79, kdy nejčastějším hodnocením je špatná kvalita, a to z 45%. Za zmínku stojí výskyt bobra evropského za Papírenskou lávkou. Důkazem jsou ohlodané stromy na břehu řeky.

Stín pro rybáře

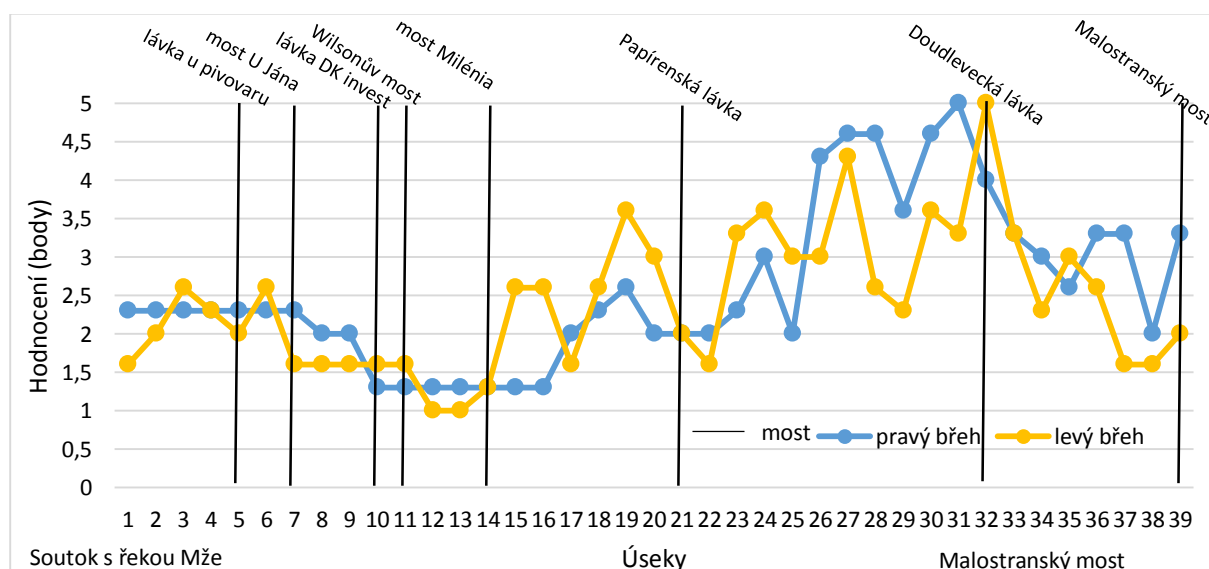
Pravý břeh řeky Radbuzy moc stínu rybářům neposkytuje, průměrná hodnota je 1,77 a prvních patnáct úseků je zcela bez stínu, či možnosti rybaření. V centru města jsou tři takové úseky a poté dva za Papírenskou lávkou. Na zbylých úsecích střídají místa se stínem, ty bez stínu. Nejlepší situace je kolem plovárny, kde je stín tvořen stromy přímo na břehu, ale také keři, které poskytují rybářům soukromí. Co se týče levého břehu, tak první polovina úseku je zaprvé bez stínu a za druhé zde vůbec není možné rybařit. Může za to areál pivovaru a vysoké kamenné zdi Denisova nábřeží. Zdi omílá voda a není zde travnatá náplavka jako na druhé straně řeky, kde se běžně rybaří. Za Denisovo nábřeží je jeden úsek, kde se mohou rybáři schovat před sluncem, ale za ním jsou opět úseky bez stínu. Až od konce betonové zidky za Papírenskou lávkou je stín větší. Nejlepší situace je na třicátém prvním úseku. Na konci měření je rybaření omezeno přístupem k vodě a je

zde i vzhledem k rušnému Malostranskému mostu méně stínu. Průměrná kvalita levého břehu je 2,02 a celé řeky potom 1,90. Nejčastěji nemají úseky stín pro rybáře (59%).

Vegetační patrovitost

Tento ukazatel je s průměrnou kvalitou 2,92 obou břehů nejlépe hodnoceným v oblasti vegetace. Zásadní roli při hodnocení levého břehu hraje les mezi Papírenskou a Doudleveckou lávkou, kde hned pět z deseti úseků má vyvinuta všechna vegetační patra. Ostatní úseky jsou na tom jen nepatrně hůře, kdy je jedno patro, převážně bylinné, vyvinuto méně. Dále proti proudu je porost spíše travnatý se soliterními stromy (topoly). Nejhorší kvalita je na Anglickém nábřeží, jelikož tento prostor plní jiné funkce, než prostory dále od centra. Nejhorší kvalita pravého břehu je v těch samých místech. Na Denisově nábřeží jsou pouze soliterní stromy bez podrostu. Situace je lepší od mostu Milénia, nejlepší kvalita je opět dál proti proudu, naproti městské plovárně, kde jsou vyvinuta všechna patra. Celkem 40% úseků je hodnoceno jako dobrých z hlediska vegetační patrovitosti.

Graf č. 6: Hodnocení kvality vegetace řeky Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Z grafu je patrné, že s rostoucí vzdáleností od soutoku s řekou Mží je Radbuza lépe vybavena vegetací. Nejlepší situace levého břehu je na třicátém druhém úseku, v blízkosti Doudlevecké lávky, kde je situace nejlepší ve všech ukazatelích, a průměrné hodnocení je tedy pět. Stejné hodnocení má i pravý břeh, ale o jeden úsek blíže do centra. Centrum města má povětšinou podprůměrné hodnocení, což je dáno především velkým podílem zastavěného území. Průměrná kvalita ukazatele vegetace u řeky Radbuzy je 2,50.

5.1.4. Kultura a volný čas

Restaurace a obchody

Restauračních zařízení, obchodů a klubů je v Plzni mnoho, a proto jsem očekával podobnou situaci i v okolí řek. Kvalita tohoto ukazatele na pravém břehu Radbuzy je na nejhorší úrovni, a průměr hodnot z jednotlivých úseků je 1,17. Jediné trochu lepší hodnocení má Anglické nábřeží, kde se nacházejí i dva obchody a situaci zde hodnotím jako dobrou. Směrem od Anglického nábřeží k Doudlevcím je pás dvou kilometrů bez jakékoliv restaurace, či obchodu. Výjimku tvoří poslední úsek, kde jsou u Malostranského mostu obchody dva. Pravý břeh je na tom o trochu lépe, a to především díky pivovaru, jenž leží na několika úsecích u soutoku s řekou Mže. Jinak je situace stejná jako na druhé straně. Několik obchodů se nachází na Denisově nábřeží, a poté až u Malostranského mostu. Průměrná hodnota ukazatele je na pravém břehu 1,38. Na mapovaném úseku je celkem 16 obchodů a hodnota ukazatele je 1,28.

Sportovní využití

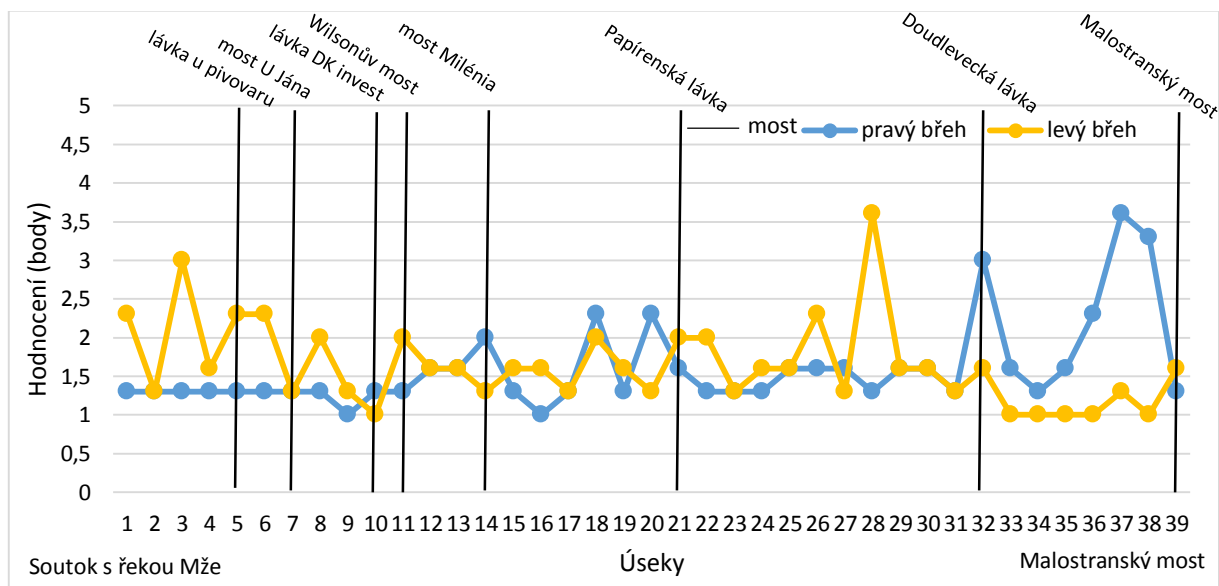
Do hodnocení sportovního využití prostorů kolem levého břehu řeky se promítá cyklostezka, která se táhne podél měřeného úseku Radbuzy. Velmi často je cyklostezka jediným možným způsobem, jak trávit u vody volný čas sportem. Na začátku úseku jsou kvalitativně největší rozdíly. Kolem fotbalového stadionu je spousta příležitostí k sportovnímu využití, a některá zasahují i do blízkosti řek. Jedním z nejlepších úseků je hned ten třetí, kde je možné kromě cyklostezky navštívit i skate park, či hřiště pro lukostřelbu. Hodnocení tohoto úseku je čtyři, čili velmi dobré. Hned následující úsek je též vhodný ke sportování, a to i pro děti, neboť se zde nachází dětské hřiště. Anglické

nábřeží v této oblasti ztrácí, jelikož plní funkci dopravní a obytnou. Sportovní využití je zde proto nejhorší. Dál proti proudu je jediným sportovištěm cyklostezka. Výjimku tvoří okolí městské plovárny, kde je vůbec nejlepší situace a občané zde kromě cyklostezky a plovárny mohou využít lanovku přes řeku, nebo se mohou stát členy místního kanoistického klubu Škoda Plzeň. Konec měřeného úseku řeky Radbuzy je pro sport nepříznivý. Není zde ani cyklostezka, a výjimkou je dětský vodácký oddíl Kotva. Pravý břeh má opačné rozložení sportovišť. Na začátku měřeného úseku není možnost sportovat kvůli areálu pivovaru. Příležitost ke sportu nabízí až Denisovo nábřeží, kde se v budově bývalých městských lázní hraje paintball. Za nábřežím je cyklostezka, která vede až k areálu U Pechtů, kde jsou tenisové kurty, jedno hřiště na fotbal a dětské hřiště. Konec úseku je tedy příznivý pro sport. Průměrná kvalita ukazatele na řece Radbuze je 1,88.

Příležitost k sezení

Statistika počtu laviček ukazuje, jak velké jsou na daných úsecích příležitosti k sezení. Počty laviček levého břehu se mění úsek od úseku. Průměrná kvalita je 2,0, což značí, že občané mají špatné podmínky pro sezení v okolí řeky Radbuzy. Nejlepší hodnocení je pouze na dvou úsecích, a to hned na prvním úseku u fotbalového stadionu, kde je deset laviček, a také kolem městské plovárny, která je velmi dobře vybavena pro volný čas občanů města. Posledních 700 metrů měřeného úseku je zcela bez laviček. Pravý břeh má hodnocení příležitosti k sezení na horší úrovni kvůli nepřístupnému terénu na začátku úseku (průměrná hodnota je 1,64). Lavičky pro veřejnost jsou až na Denisově nábřeží. Nejlepší kvalita ukazatele (pět) je v areálu U Pechtů, kde je venkovní sezení. Na pravém břehu jsou ještě dva úseky s velmi dobrou kvalitou a u Doudlevecké lávky a mostu Milénia. Celková kvalita příležitosti sezení u řeky Radbuzy je 1,82.

Graf č. 7: Hodnocení kultury a volného času řeky Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Graf ukazuje hodnocení celého tématu kultury a volného času po jednotlivých úsecích. Hodnocení obou břehů je nevyrovnané. Nejvyšší kvalita levého břehu je v okolí plzeňské městské plovárny, kde je hodnocení 3,6, a občané zde tak mohou efektivně trávit svůj volný čas. Naopak nejhorší podmínky jsou v Doudlevcích, kde jsou jen louky, a oblast může sloužit pouze rybářům, či běžcům. Nejlepší hodnocení na pravém břehu má areál U Pechtů, kde je hodnota stejná jako na druhé straně (3,6). Nejhorší kvalita je za mostem Milénia a na Denisově nábřeží. Průměrná hodnota hodnocení kultury a volného času na Radbuze je 1,64

5.1.5. Vizuální kvalita

Kvalita osvětlení

Kvalita veřejného osvětlení je podél levého břehu řeky průměrná, 2,43. První polovina řeky je osvětlena poměrně dobře, byť i zde jsou hůře osvětlené úseky. Může za to především fakt, že zde řeka protéká přímo centrem města, kde je kvalitnější zástavba a osvětlení je zde tak na vyšší úrovni. Od Papírenské lávky, až téměř do konce měření jsou prostory skoro neosvětlené. Výjimkou je okolí Doudlevecké lávky, kde jsou na dvou

úsecích celkem tři lampy. Poslední osvětlené místo je to u Malostranského mostu, kde je osvětlená frekventovaná silnice. Pravý břeh Radbuzy je osvětlen průměrně (2,61). První tři úseky jsou bez osvětlení, ale Denisovo nábřeží, jakožto prostor v centru města, je osvětlené dobře. Je zde jeden ze tří nejlépe hodnocených úseků. Dobré osvětlení je také podél cyklostezky od mostu Milénia k Papírenské lávce. Od Papírenské lávky k Doudlevecké lávce není osvětlení žádné. Od tohoto úseku (třicátý druhý) má osvětlení vzestupnou tendenci. Na Doudlevcích u Malostranského mostu je bytová zástavba, a proto jsou zde i dva úseky s nejlepší možnou kvalitou osvětlení. Průměrná kvalita osvětlení kolem řeky Radbuzy je 2,52, a 39% úseků je neosvětlených.

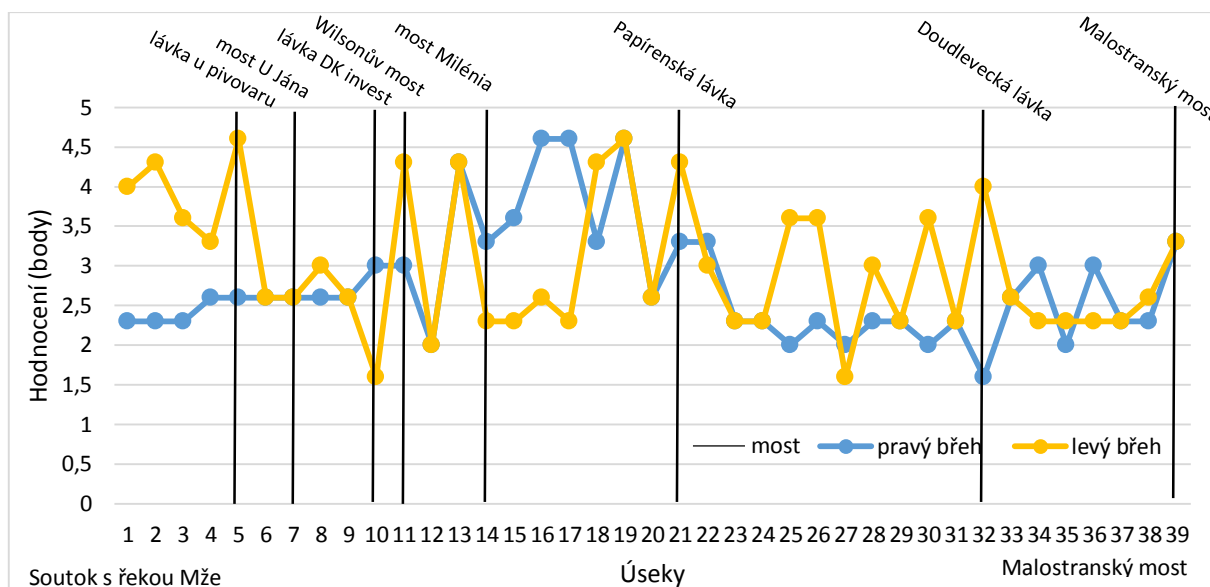
Vizuální čistota

Vizuální znečištění podél levého břehu řeky Radbuzy není vysoké. S průměrem 4,15 je jedním z nejlépe hodnocených kritérií hodnocení kvality veřejných prostranství. Nejvíce znečištěným místem je Anglické nábřeží, kolem kterého se točí každodenní městský život, a proto je zde i několik reklam. Zde se nachází i jeden ze dvou úseků s největším vizuálním znečištěním. Druhým úsekem je okolí Malostranského mostu, kde sídlí několik firem, a mají zde proto své reklamní plochy. Celkem 54,5% úseků kolem řeky Radbuzy není vizuálně znečištěno, a průměrná hodnota je 3,38.

Zajímavá místa

Co se týče kulturních a esteticky zajímavých míst, tak levý břeh řeky disponuje takovýmto místem pouze v 35% měřených úseků. Nejčastějším objektem jsou výstavy (například výstava Zen, nebo Historie městské plovárny) Zajímavých míst na pravé straně od Radbuzy není mnoho. Když už na úseku je něco zajímavého, tak v prostřední třetině území. Mezi nejčastější zajímavá místa patří lávky a mosty, kterých je na řece hned několik. Zajímavé místo má 23% úseků pravého břehu.

Graf č. 8: Hodnocení vizuální kvality řeky Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

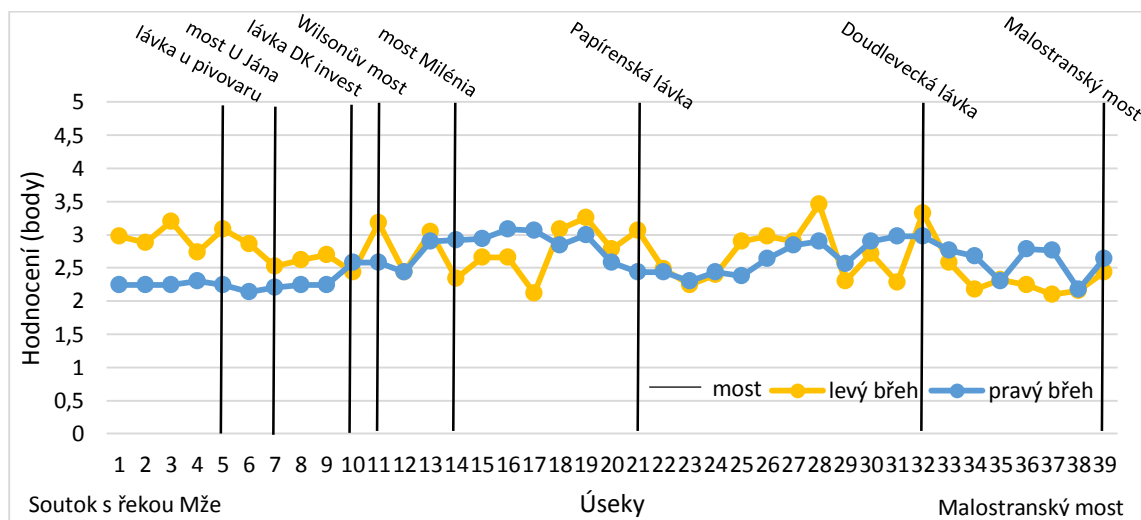
Levý břeh řeky Radbuzy má velmi nerovnoměrnou vizuální kvalitu, což dokazuje i přiložený graf. Průměrná kvalita je 3,01, což značí spíše dobrou kvalitu a známku toho, že občané mají dobrý estetický zážitek při návštěvě tohoto veřejného prostranství. Pravý břeh má průměrnou kvalitu 2,76. Celková hodnota vizuální kvality je 2,88.

5.1.6. Srovnání obou břehů řeky Radbuzy

Následující graf ukazuje srovnání obou břehů řeky Radbuzy z pohledu všech ukazatelů. Jednotlivým úsekům veřejného prostranství jsem přiřadil celkovou hodnotu kvality. Průměrná hodnota levého břehů je 2,68. Pravý břeh má hodnocení jen nepatrně nižší, 2,58. Vývoj kvality je však rozdílný. Začátek úseku je na levém břehu lépe vybaven k veřejnému užívání. Směrem do centra kvalita spíše klesá a naopak pravý břeh je kvalitnější. Část za Denisovo, respektive Anglickým nábřežím, je podprůměrná s hodnotami kolem 2,3. Mezi Papírenskou a Doudleveckou lávkou je kvalita lepší. Za zmínku stojí nejlépe hodnocený úsek celé řeky, a to je oblast městské plovárny na levém břehu, s hodnotou kvality všech ukazatelů 3,46. Za Doudleveckou lávkou je situace opačná než na začátku u soutoku s Mží. Kvalita veřejných prostranství je zde lepší na pravém břehu. Ač je průměrná hodnota kvality levého břehů lepší, tak si myslím, že je pro občany lépe vybaven břeh pravý. Při prvním pohledu na graf je totiž patrné, že pravý

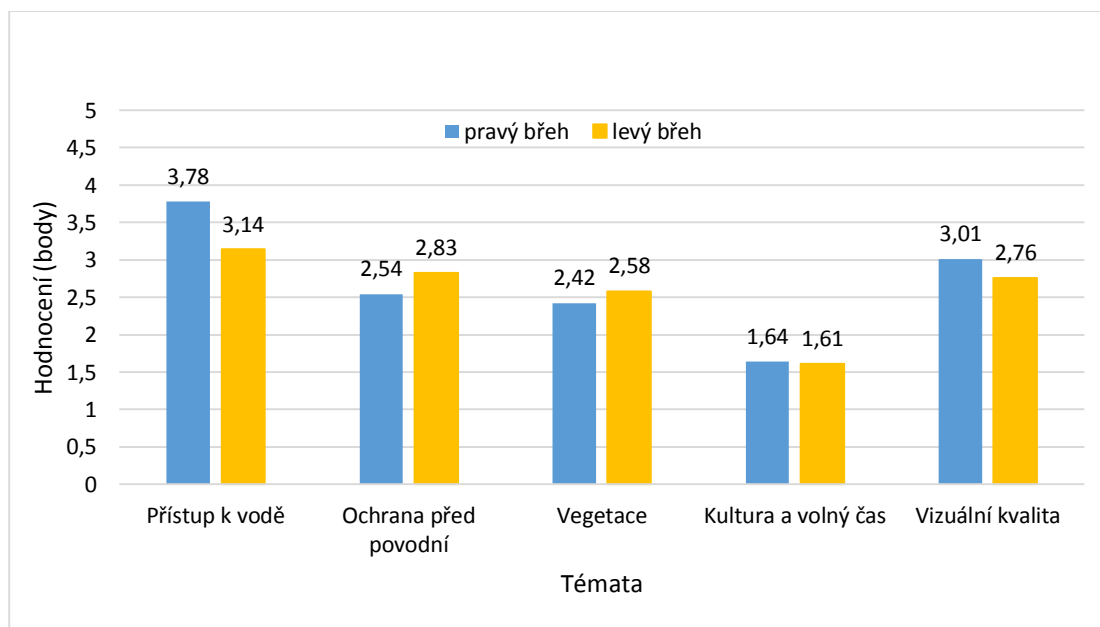
břeh má vyrovnanější vývoj, a směrem od centra se kvalita zvyšuje. Naopak levý břeh má kolísavý průběh, a kvalita se směrem od centra snižuje.

Graf č. 9: Porovnání kvality nábřeží obou břehů řeky Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Graf č. 10: Průměrné hodnoty jednotlivých témat řeky Radbuzy

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Co se týče porovnání obou břehů řeky, tak kvalita je téměř na stejné úrovni. Levý břeh má hodnotu 2,58. Prostory podél pravého břehu jsou na tom o trochu lépe s hodnocením 2,68. Z pěti sledovaných témat vyznívají pro pravý břeh lépe přístup k vodě, kultura a volný čas a také vizuální kvalita.

5.2 Mže

Mapovaný úsek řeky Mže je od soutoku s Radbuzou u fotbalového stadionu, až po oblast Na Jíkalce, která sousedí s městskou částí Přední Skvrňany. Ukazatele jsem sledoval podél pravého a levého břehu celkem na čtyřiceti homogenních úsecích, o celkové délce čtyři kilometry.

5.2.1 Přístup k vodě

Přístup k vodě

Nejčastějším přístupem k vodě je na řece Mži svah (55%). Průměrná kvalita je 2,9, takže spíše nadprůměr. Oba břehy mají přibližně stejně kvalitní přístup k vodě. Na začátku mapovaného úseku je pravý břeh zpřístupněn schody, kdežto levý pouze svahem. K řece Mži jsou zřízené dva bezbariérové přístupy. Jeden je na pravém břehu u jezu za fotbalovým stadionem a druhý je na levém břehu kousek proti proudu za Rooseveltovým mostem. Za tímto úsekem je levý břeh přístupný pouze pomocí svahů. Naopak v druhé polovině úseku pravého břehu je přístup pomocí schodů, svahu, žebříku, nebo přístup není vůbec.

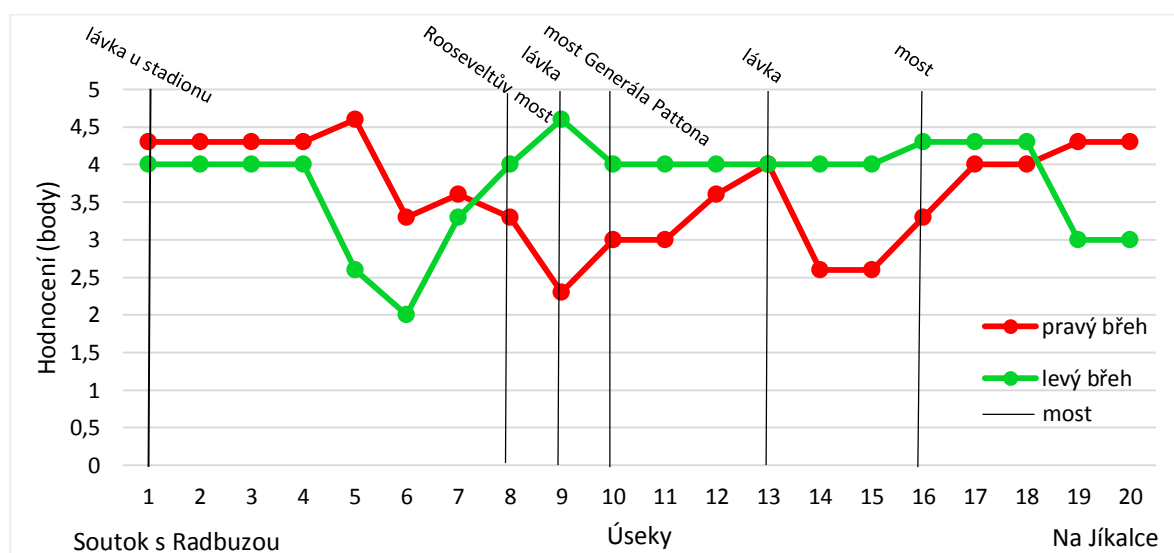
Převýšení

Hodnocení převýšení je velmi dobré kvality. Pravý břeh má hodnocení 4,0 a levý 4,2. Průměr je tedy 4,1. Převýšení se pohybuje nejčastěji mezi dvěma a čtyřmi metry, a to na 70% všech úseků. Za Kalikovským Mlýnem, jenž je na patnáctém měřeném úseku, je hodnocení kvality převýšení na nejlepší úrovni s hodnocením pět. Nejnižší hodnocení tři mají celkem čtyři úseky. Pravý břeh má tři úseky, kdy jeden je právě u Kalikovského mostu, a zbylé dva jsou u nákupního centra Plaza. Úsek s nejnižším hodnocením levého břehu je u Rooseveltova mostu.

Absence překážek

Průměrná kvalita tohoto ukazatele je 4,2, a stejně jako u hodnocení převýšení je absence překážek lepší na levém břehu. Ze čtyřiceti úseků je dvacet devět zcela průchozích, což je 72,5%. Nejčastější překážkou byl soukromý pozemek u řeky, nebo zastavěné území. Poslední dva úseky levého břehu jsou neprůchozí kvůli hustému porostu. Ačkoliv má levý břeh lepší kvalitu ukazatele, tak má celkem tři zcela neprůchozí úseky. Pravý břeh má pouze jeden, ale v polovině mapování jsou úseky omezené Jízdeckou ulicí.

Graf č. 11: Hodnocení přístupu k vodě na řece Mži

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Hodnocení přístupu k vodě je na řece Mži na dobré úrovni. Průměrná kvalita je 3,71 a oba břehy jsou na tom v hodnocení podobně. Průběh prvních čtyř úseků je u obou břehů stejný, ale od pátého úseku jsou na řece rozdíly. V první polovině mapovaného území je pravý břeh lépe zpřístupněn občanům. Ve druhé polovině je větší kvalita na levé straně. Poslední dva úseky jsou zase lepší na pravém břehu. Nejvyšší hodnocení je 4,6 a oba břehy mají shodně po jednom úseku s tímto hodnocením. Na pravém břehu je to pátý úsek u jezů za fotbalovým stadionem a na levém potom devátý úsek za mostem Generála Pattona. Nejnižší hodnocení dvě je na šestém úseku levého břehu.

5.2.2 Ohrožení povodní

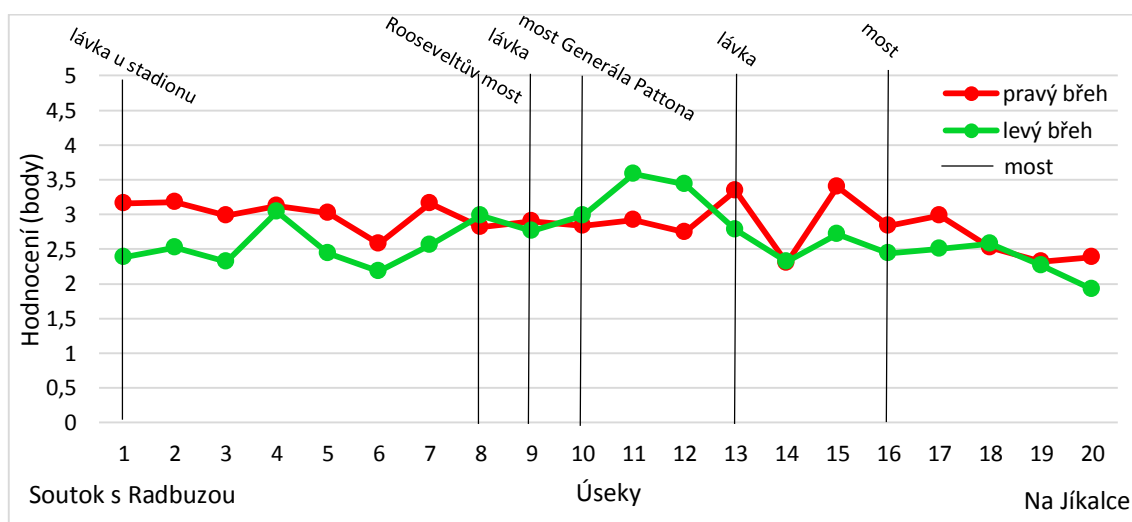
Protipovodňová opatření

Protipovodňová opatření jsou na průměrné úrovni, a směrem od centra klesá jejich kvalita, jejíž průměr je 2,55. Nejlepší hodnocení je pouze na začátku pravého břehu, kde je úsek opatřen bermami a zpevněným jezem. Nejnižší kvalita je na konci terénního šetření za Kalikovským mlýnem, kde nejsou žádná protipovodňová opatření. Nejčastějším typem opatření jsou svahy a schody, jež jsou shodně na 32,5% úseků.

Zatopení oblasti

Ukazatel zatopení oblasti je jediným ukazatelem, kde se oba břehy výrazně liší v hodnocení. Pravý břeh má průměrnou hodnotu 2,0, a levý břeh 1,0. Znamená to, že levý břeh je na celém úseku mapování ohrožený povodní. Pravý břeh je také ohrožen povodní, ale v porovnání s levým břehem je situace lepší. Jeden úsek je dokonce proti zatopení zcela ochráněn. Avšak i zde je 55% úseků ohroženo v celé své délce.

Graf č. 12: Hodnocení kvality ochrany před povodní na řece Mži

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Průměrná kvalita ohrožení povodní je 2,02. Levý břeh (1,65) je výrazně hůře chráněn před povodní než pravý břeh (2,4). První úsek mají oba břehy se stejným hodnocením, od šestého úseku je ale kvalita pravého břehu výrazně vyšší. V okolí Kalikovského mlýna je dokonce nejlepší ochrana před povodní na mapovaném úseku.

5.2.3. Vegetace

Veřejná zeleň

Co se týče veřejné zeleně, tak kvalita tohoto ukazatele je na dobré úrovni. Průměrná hodnota je 2,9. Oba břehy mají na začátku mapování stejnou kvalitu a počet stromů v rozmezí jednoho až dvaceti kusů. Dále proti proudu se střídají úseky dobré kvality s úseky špatné kvality. Výraznější rozdíly jsou na levém břehu, kde jsou i čtyři úseky velmi dobré kvality (čtyřicet až šedesát kusů) a dva úseky nejlepší kvality (šedesát a více kusů). Od oblasti kolem Kalikovského mlýna kvalita veřejné zeleně nepřekročí hodnotu tři. Právě toto hodnocení je kolem řeky Mže nejčastější. Každý druhý úsek má dobrou kvalitu veřejné zeleně. Pozitivem je, že na každém úseku je vždy alespoň jeden kus zeleně. Nejvíce kusů (osmdesát) je naproti nákupnímu centru Plaza, kde je park. Naopak nejmenší počet (pět) veřejné zeleně je úsek za Kalikovským mlýnem směrem proti proudu.

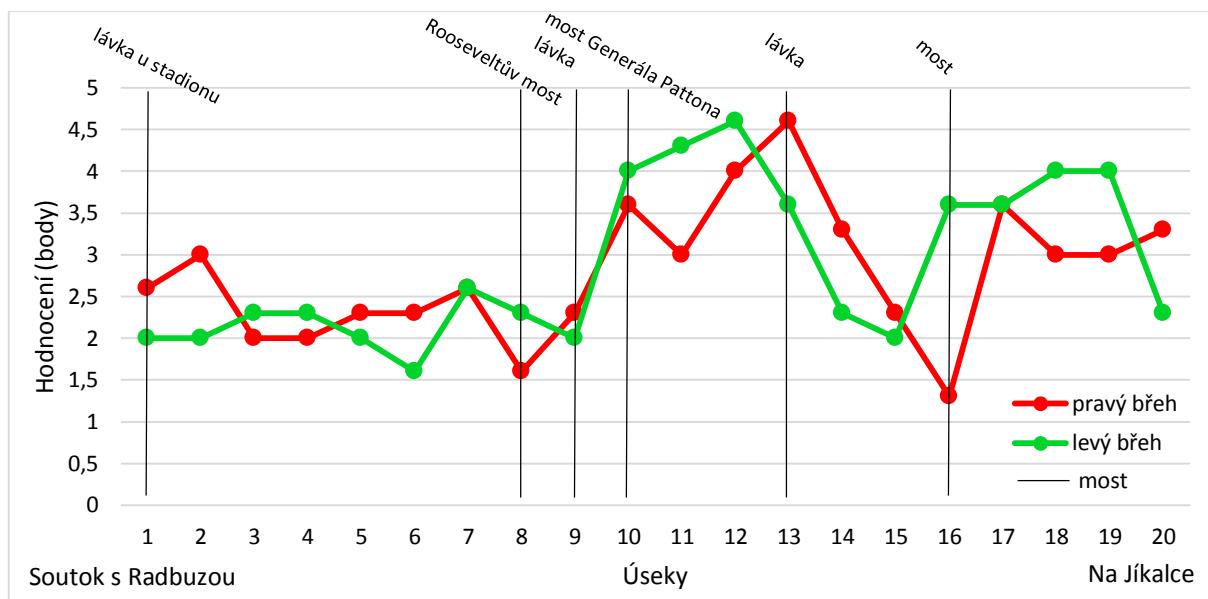
Stín pro rybáře

Kromě prvních dvou úseků pravého břehu nelze na prvním sledovaném kilometru řeky Mže rybařit ve stínu. Dále od centra už je porost hustší, a kvalita stínu pro rybáře se zlepšuje. Pravý břeh je na tom kvalitou lépe, ale na každé straně Mže je shodně 5 úseků s nejlepšími podmínkami pro rybaření ve stínu. Nejlépe hodnocenou oblastí je hlavně okolí obchodního centra Plaza. Průměrná hodnota ukazatele stínu pro rybáře je 2,65.

Vegetační patrovitost

Vegetační patrovitost je podél řeky Mže na dobré úrovni (průměrná hodnota je 3,025). Mírně lepší hodnocení má levý břeh, protože všechny úseky mají kvalitu minimálně na hodnotě dva. Za Kalikovským mostem jsou dva úseky, kde jsou vyvinuta všechna vegetační patra, což znamená nejlepší možné hodnocení. Na pravém břehu jsou větší rozdíly vegetační patrovitosti. V místě Kalikovského mlýna je dokonce vyvinuté jen jedno patro, protože zdejší zástavba umožňuje pouze vysazování solitérních stromů.

Graf č. 13: Hodnocení vegetace na řece Mži

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Hodnocení vegetace je na obou březích skoro stejné a i průběhy grafů jsou podobné. Kvalita vegetace pravého břehu je 2,78 a kvalita levého potom 2,87. Průměrná kvalita v okolí mapovaného úseku řeky Mže je 2,82. Začátek úseku u fotbalového stadionu průměrné kvality. Za Rooseveltovým mostem kvalita stoupá, a nejvyšší hodnocení (4,6) je na úsecích kolem obchodního centra Plaza. Takto vysoké hodnocení je z důvodu přírodního parku za obchodním centrem. Dále proti proudu hodnocení klesá a nejhorší situace je úsek za Kalikovským mlýnem, kde je jen betonová zeď a na břehu řeky zde probíhá stavba. Na konci úseku („Na Jíkalce“) je kvalita vegetace opět na lepší úrovni.

5.2.4. Kultura a volný čas

Restaurace a obchody

Řeka Mže a prostory kolem ní nenabízejí mnoho restauračních zařízení a obchodů. Právě proto je průměrná kvalita tohoto ukazatele 1,25. Restaurace a obchody jsou až od čtvrtého úseku levého břehu. Levý břeh je na tom v hodnocení lépe, protože je zde sedm restaurací, či obchodů. Na opačné straně řeky jsou pouze tři restaurace, z nichž jedna je

v Plzni známá, a je to pivovar Groll kousek od fotbalového stadionu. Restaurace nebo obchod se nachází na nábřeží Mže na každém čtvrtém úseku.

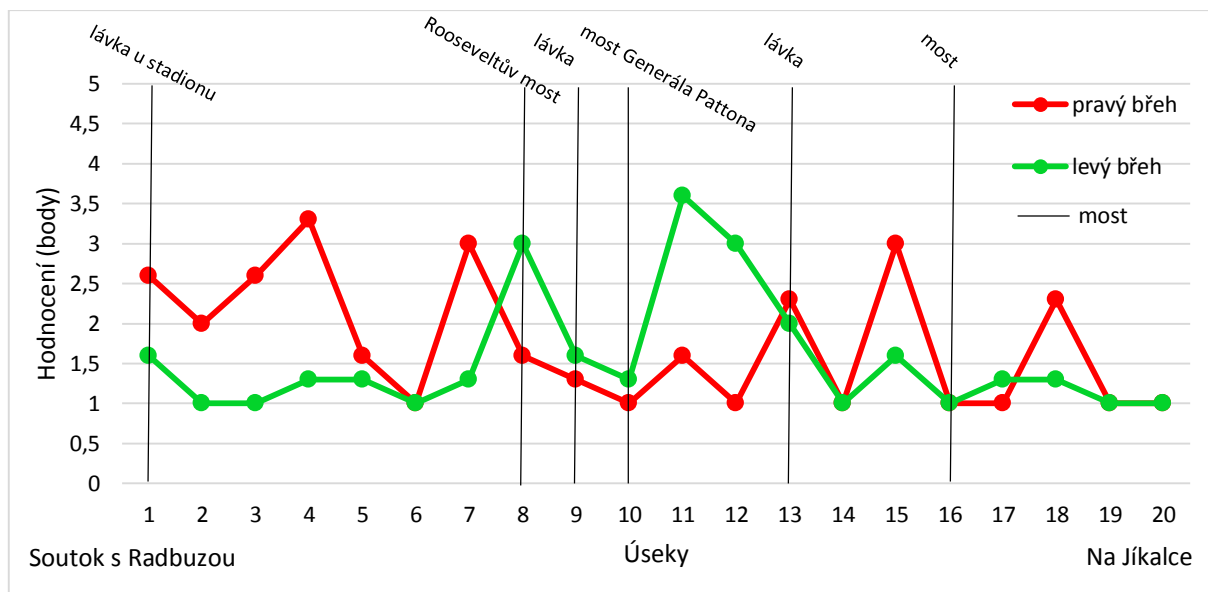
Sportovní využití

Sportovní využití v okolí Mže je nedostatečné. Oba dva břehy mají hodnotu kvality ukazatele kolem 1,8, což je i průměrná hodnota za celou řeku. Nejčastějším typem sportoviště je cyklostezka, kterou využívají občané především na levém břehu řeky. Od Rooseveltova mostu vede stezka až do přírodního parku za obchodním centrem Plaza, kde je nejlepší možné hodnocení díky dětským hřištím a hřišti na basketbal. Dále proti proudu je sportovní využití jen v Kalikovském mlýně (fitness). Pravý břeh je vhodný pro sport spíše na začátku úseku. V blízkosti fotbalového stadionu jsou tenisové kurty. Od fotbalového stadionu až ke Kalikovskému mlýnu příležitosti pro sport chybí, nebo mohou občané využívat cyklostezku. Na konci osmnáctého mapovaného úseku jsou opět kurty na tenis. Ze čtyřiceti homogenních úseků chybí sportoviště ve dvaceti úsecích, což je 50%.

Příležitost k sezení

Prostory kolem řeky Mže nenabízejí mnoho příležitostí k sezení. Kvalita tohoto ukazatele je špatná (2,02). Pravý břeh je vybaven lavičkami lépe. Důvodem jsou dvě velké restaurace, které jsou v blízkosti řeky (pivovar Groll a Kalikovský mlýn). Největší počet laviček je u pivovaru (třicet). Nejlepší hodnocení mají ještě tři další úseky. Naopak nejhorší oblast bez jediné lavičky je kolem mostu Generála Pattona a na konci mapování. Levý břeh má nejlepší hodnocení na jediném úseku a to hned u obchodního centra Plaza, kde je amfiteátr a konají se zde koncerty. Od čtrnáctého úseku je levý břeh zcela bez laviček.

Graf č. 14: Hodnocení kultury a volného času na řece Mži

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Průměrná kvalita ukazatele kultury a volného času je 1,66 a průběhy grafů jsou na obou březích podobné. Nejlepší kvalita (3,6) je na jedenáctém úseku levého břehu v parku za Plazou. Při terénním šetření byl tento park plný rodičů s dětmi. Naopak nejhorší hodnocení jedna je hned na dvanácti úsecích, což je 30%.

5.2.5. Vizuální kvalita

Veřejné osvětlení

Co se týče veřejného osvětlení, tak je zde jeden z největších rozdílů hodnocení mezi břehy. Pravý břeh má dobrou úroveň osvětlení s hodnotou 3,2 a levý břeh má špatnou úroveň (1,8). Průměrná kvalita osvětlení je tedy 2,5. První tři úseky levého břehu jsou bez jediné lampy veřejného osvětlení. Osvětlení začíná až na čtvrtém úseku na začátku městského obvodu Roudná. Zde je osvětlení na velmi dobré úrovni. Dále proti proudu kvalita osvětlení klesá. Od Kalikovského mlýna je levý břeh neosvětlen. Pravý břeh je dobře osvětlen už od soutoku s řekou Radbuzou, čili od začátku úseku. Na šestém a sedmém úseku je prostor u řeky neosvětlen. Od mostu Generála Pattona je osvětlení díky Jízdecké ulici na nejlepší možné úrovni. Celkem je na pravém břehu sedm úseků s hodnocením pět. Největší počet lamp na jednom úseku je deset. Nejnižší hodnocení má pravý břeh pouze na třech úsecích. Celkem se hodnocení jedna vyskytuje v osmnácti úsecích, což je 45%.

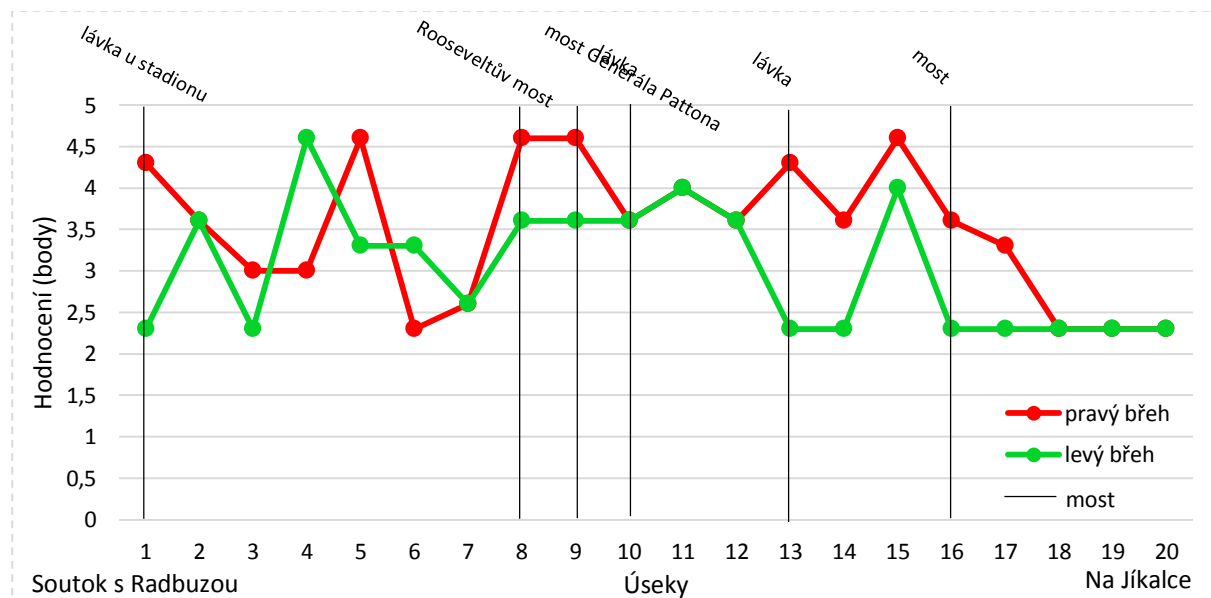
Vizuální čistota

Následující ukazatel je důkazem toho, jak blízkost k centru města ovlivňuje reklamu. Pravý břeh, který je blíže do centra má nižší průměrnou vizuální kvalitu (3,85) než levý břeh, kde je průměrné hodnocení 4,8. Jediné znečištění levého břehu je na Roudné mezi sedmým a osmým úsekem, kde jsou reklamy na budovách restaurace, a také u Kalikovského mlýna. Pravý břeh je poměrně silně znečištěn kolem poloviny mapovaného území. Nejhorší úseky jsou u mostu Generála Pattona a za obchodním centrem. Celkem 62,5% úseků je bez vizuálního znečištění a průměrná kvalita celé řeky Mže je 4,32.

Zajímavá místa

Zajímavá místa jsou celkem na dvaceti jedna úsecích ze čtyřiceti. Více zajímavých míst je na pravém břehu, kde je kromě mostů a lávek, také například Nové divadlo, kulturní dům Peklo, obchodní centrum Plaza, či Kalikovský mlýn. Levý břeh má kromě lávek a mostů také zajímavé místo v podobě malého amfiteátru v přírodním parku za obchodním centrem. Průměrná kvalita ukazatele je 3,1.

Graf č. 15: Hodnocení vizuální kvality řeky Mže

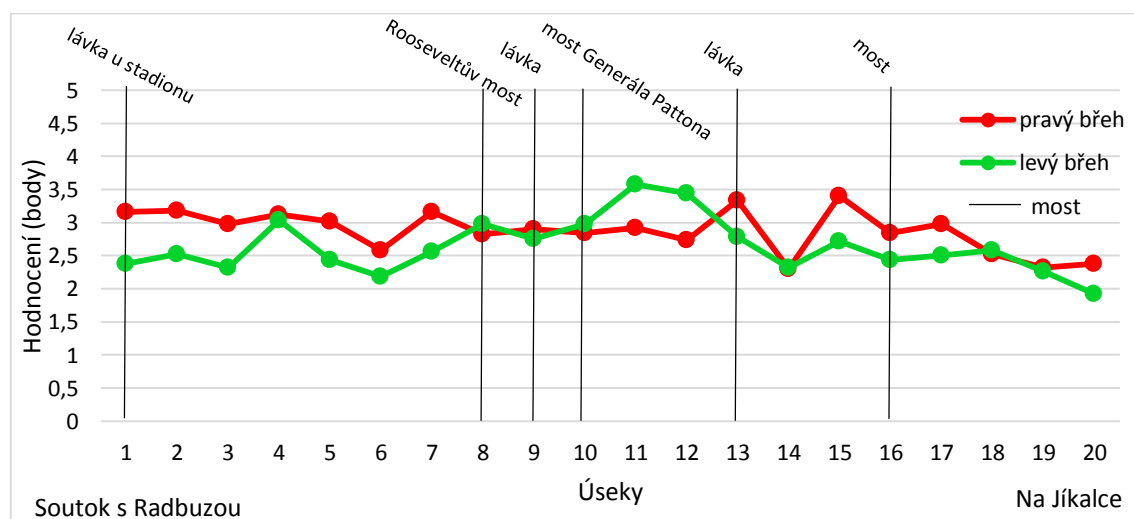
Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Vizuální kvalita neklesá ani u jednoho z břehů pod hodnotu 3 a proto je celková kvalita řeky Mže tohoto ukazatele na dobré úrovni (3,26). Průběh grafu je podobný u obou břehů s tím, že pravý břeh má až na pár výjimek lepší kvalitu jednotlivých úseků. Nejvyšší kvalita je 4,6 a pravý břeh má čtyři úseky s tímto hodnocením. Levý břeh má jen jeden takový úsek. Naopak má devět úseků s nejnižším hodnocením 2,6 a pravý břeh jen dva.

5.2.6 Srovnání obou břehů řeky Mže

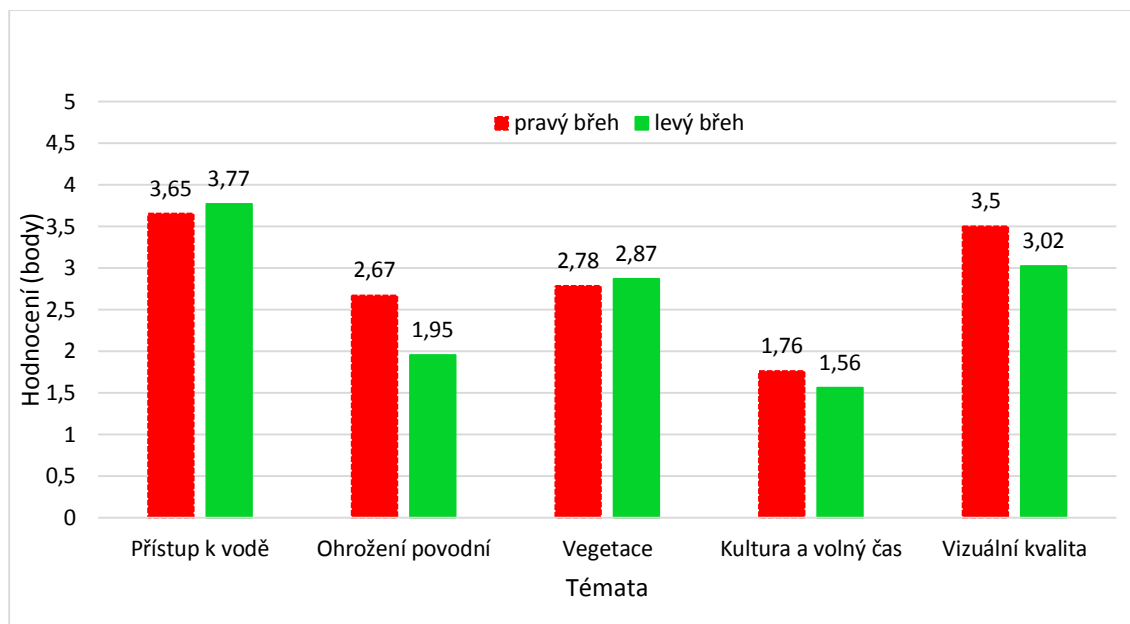
Z grafu č. 16 to není patrné, ale pravý břeh má o 0,2 lepší kvalitu než levý břeh. Jak je vidět na grafu č. 17, je to způsobeno hlavně lepší vizuální kvalitou a ochranou před povodněmi na pravém břehu řeky Mže. Jednotlivé úseky mají podobný průběh. V první polovině úseků má lepší kvalitu pravý břeh, na druhém úseku u fotbalového stadionu je úsek s nejvyšším hodnocením (3,38). Úseky jedenáct a dvanáct jsou za obchodním centrem Plaza, kde je na levém břehu přírodní park a dětská hřiště. Z toho důvodu je zde lepší kvalita než na druhé straně řeky. Úsek s nejlepší kvalitou má zde hodnocení 3,48. Dále proti proudu je na lepší úrovni opět pravý břeh, ale směrem od centra se kvalita obou břehů snižuje. Kvalita posledního úseku levého břehu je dokonce více než špatná a klesla pod hodnotu dvě.

Graf č. 16: Srovnání jednotlivých ukazatelů obou břehů řeky Mže

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Graf č. 16: Průměrné hodnoty jednotlivých témat řeky Mže

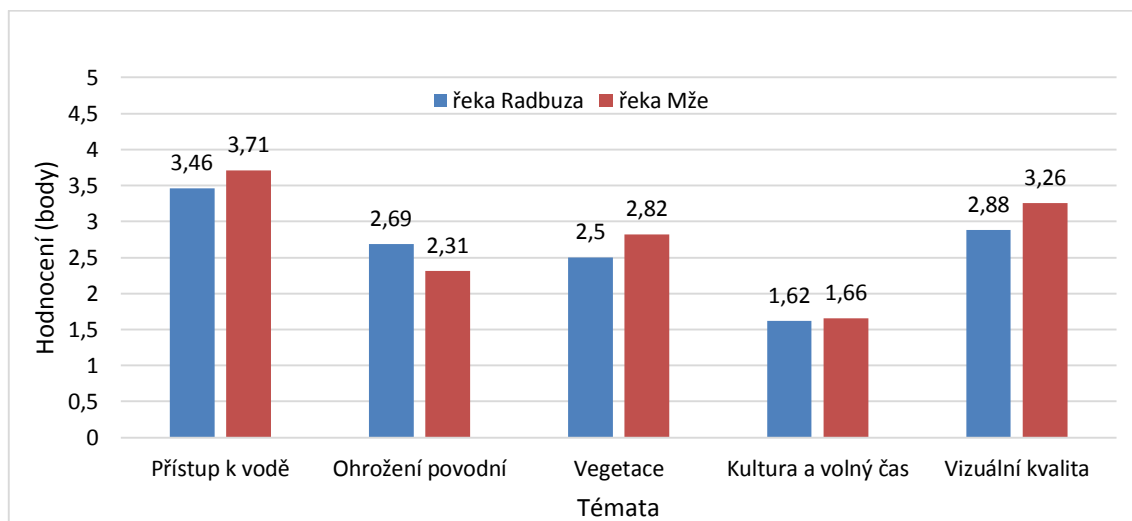
Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Na tomto grafu je patrné, proč má pravý břeh lepší kvalitu z pohledu všech ukazatelů dohromady. Celkem tři témata vyznívají lépe pro pravý břeh a také rozdíl v případě ohrožení povodní a ve vizuální kvalitě, je značný.

5.3 Porovnání kvality veřejných prostranství kolem řek Radbuza a Mže

V této kapitole porovnám obě mapované řeky z hlediska pěti témat, zvolených na začátku práce. Z plzeňských řek jsem k hodnocení zvolil jen tyhle dvě, protože Radbuza a Mže protékají převážně centrem města, tedy místem zvýšeného pohybu občanů.

Graf č. 17: Průměrné hodnoty jednotlivých témat řeky Radbuzy a řeky Mže

Zdroj: vlastní zpracování (2016)

Cílem bylo zhodnotit a porovnat tyto dvě řeky na území centra Plzně a jeho nejbližšího okolí. Řeka Radbuza protéká centrem města na délku, a proto jsem mapoval více úseků (třicet devět). Mže protéká centrem města kratším úsekem a také mapování bylo tím pádem kratší (dvacet úseků). Průměrná hodnota kvality veřejného prostranství podél řeky Mže (2,75) je vyšší než podél řeky Radbuzy (2,63). Z grafu je patrné, že čtyři z pěti témat vyznívají lépe právě pro řeku Mži. Přístup k vodě je lepší zejména díky dvěma bezbariérovým přístupům. Ohrožení povodní je jediná oblast, ve které je Radbuza na lepší úrovni. Je to dáno především vysokými kamennými zdmi Anglického a Denisova nábřeží na řece Radbuze. Vegetace kolem řeky Mže je více rozšířená, protože prostory kolem řeky nejsou tolik frekventované. Skoro vyrovnaná je statistika kultury a volného času. Hodnocení je nejhorší ze všech oblastí. Vizuální kvalita je opět lepší na Mži, protože zde není tolik vizuálního znečištění a je zde i více zajímavých míst. Osvětlení je však lepší na Radbuze.

Na základě terénního šetření vidím v centru města a jeho nejbližším okolí rezervy v některých oblastech hodnocení. Z pěti hodnocených témat mají dvě témata obou řek podprůměrné hodnocení. Prvním je ohrožení povodní. Zejména oblasti kolem centra města jsou velmi ohrožené. Samotné centrum je před povodní chráněné dobře. Nejhorší hodnocení kvality má téma kultury a volného času. Průměrná kvalita tématu je 1,64.

6 Návrh na rozvoj veřejných prostranství v Plzni (nábřeží)

V následující kapitole navrhnu úpravy, které by vedly ke zlepšení kvality veřejných prostranství v Plzni. Nejprve navážu na předchozí cíl a hodnocení veřejného prostranství vybraného typu. Kolem řeky Mže a Radbuzy jsou dvě oblasti, které mají špatné hodnocení kvality. Aby došlo ke zlepšení, tak v oblastech ohrožených povodní navrhuji zlepšit protipovodňová opatření v přilehlých oblastech centra města. Například území levého břehu řeky Mže je z velké části ohrožené povodní. Problém vidím zejména v oblasti na Roudné. Myslím, že by pomohlo rozšíření koryta řeky, neboť právě levý břeh má k tomu dostatek prostoru. Pravý břeh je opatřen kamennými zdmi, ale levý je na tom podstatně hůře. Na řece Radbuze je kritická oblast směrem za Doudleveckou lávkou. Oblast je bez výraznějších protipovodňových opatření a proto bych zde navrhl vystavění zpevnění a navýšení říční hráze. V září roku 2008 se Plzeň zapojila do projektu REURIS prostřednictvím příspěvkové organizace Útvaru a koncepce rozvoje města Plzně. Hlavní náplní projektu je revitalizace městských nábřeží v celé střední Evropě. Typické pro projekt je také zapojení města, veřejnosti a majitelů pozemků podél řek do přípravy revitalizace. (reuris.gig.eu,2008)

Co se týče trávení volného času a kulturního využití, tak nejlepší potenciál pro zlepšení situace vidím v prostoru náplavky, který je na břehu řeky Radbuzy a bývá po většinu roku nevyužíván. V posledních dvou letech náplavka v létě ožila, a konaly se zde festivaly, koncerty, promítání filmů a dokonce byl možný i pronájem lodiček. V prostoru náplavky stála i kavárna a byla zde spousta příležitostí se posadit. Kvalita tématu by se zlepšila s celoročním provozem náplavky. Na zprovoznění celoroční náplavky se podílí organizace Náplavka k světu, která organizovala zmíněné festivaly v posledních dvou letech. Zájem na vybudování náplavky má město Plzeň. Náplavka se ovšem nachází v povodňové oblasti, a nemohou se zde stavět budovy s pevnými základy, protože by mohly být postižené povodní. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně ale přišel se studií, která by počítala i s tímto rizikem. Studie spočívá ve vybudování závěsných schodů na lávce mezi Wilsonovým mostem a mostem U Jána. Základem k uskutečnění celého projektu je zpevnění celého břehu náplavky, který se skládá pouze z nánosů bahna a písku, a takovýto podklad by celoroční využívání nevydržel. Muselo by dojít i k výstavbě chodníku na břehu řeky. Realizace projektu má být hotova v roce 2017. (Veselá, 2016)

Obrázek č. 4: Budoucnost plzeňské náplavky na Anglickém nábřeží v roce 2017

Zdroj: plzensky.denik.cz (2016)

Co se týče ostatních ukazatelů kvality kultury a volného času, tak bych rozhodně posílil možnost sportovního využití v oblasti obou řek. Na většině mapovaných úseků je cyklostezka, ale více sportovišť na jednom místě je na břehu řek málo. Výjimkou je oblast u soutoku řek kolem fotbalového stadionu, v areálu U Pechtů (Radbuza) a v relax zóně, která se nachází v parku za obchodním centrem Plaza na břehu Mže. Příležitost k vystavění nových hřišť vidím v oblasti za Doudleveckou lávkou na levém břehu Radbuzy směrem na Doudlevec. Je zde široký pás neobydleného území, které bývá navíc často zaplavováno povodní. Ve spojení s protipovodním opatřením by zde mohlo vzniknout rekreační centrum s hřišti, lavičkami a možností se občerstvit. Na řece Mži by šlo postupovat podobným způsobem za Kalikovským mlýnem směrem z centra. Při terénním šetření jsem si všiml, že Na Jíkalce žije několik rodin s malými dětmi a na pravém břehu Mže je opět nevyužitý pás louky. I zde by mohlo dojít k výstavbě dětských hřišť.

Závěr

Tématem této bakalářské práce bylo hodnocení kvality veřejných prostranství v Plzni. Práce měla tři základní cíle, tím prvním bylo zhodnocení prostorové struktury náměstí a parků. Výsledkem hodnocení bylo zjištění, že většina z 84 sledovaných veřejných prostranství se nachází v intravilánu města. Okrajové části jsou vybavena veřejnými prostranstvími méně. Jedním z podcílů byla převažující funkce náměstí ve městě. Výsledky ukazují, že největší rozlohu náměstí s převažující funkcí, má funkce parková. Naopak nejméně jsou náměstí využívána k bydlení. Náměstí jsou celkem v 19 urbanistických obvodech. Díky statistice počtu obyvatel jsem zjistil, že na jedno náměstí připadá 2 191 občanů, žijících v blízkosti tohoto veřejného prostoru. Abych zhodnotil efektivnost prostorové struktury, tak jsem vybral dvacet nejlidnatějších obvodů a sledoval počet náměstí a parků v těchto obvodech. Výsledky jsou takové, že první čtyři nejlidnatější obvody nemají žádné náměstí, nebo park. Nejprve jsem myslel, že je to způsobené tím, že v těchto hustě obydlených obvodech není pro četné bytové domy místo. S probíhajícím terénním šetřením jsem však došel k názoru, že tyto sídliště byla vystavěna úmyslně v okrajových částech města a s veřejným prostorem se počítalo spíše v centru města. Dalším poznatkem je, že i v sídlištích mají občané možnost se zastavit a odpočinout si na místě s veřejnou zelení. Tyto prostory však nejsou nikde zaznamenány a proto by to mohl být jeden z podnětů na rozvoj povědomí o veřejném prostoru a mělo by se o tento typ prostranství více zajímat.

Podobnými podněty a nápady se zabývá spolek, Pěstuj prostor. Tento spolek se snaží o revitalizaci veřejných prostranství a také o zapojení široké veřejnosti do péče o tyto prostory. Zároveň se snaží působit na občany tak, aby přemýšleli nad obrazem města, ve kterém žijí a aby jim budoucnost veřejných prostorů nebyla lhostejná. Cílem práce bylo i navržení rozvoje veřejných prostranství. Kromě spolku Pěstuj prostor funguje v Plzni ještě organizace Náplavka k světu, která se snaží oživit prostor náplavky na Anglickém nábřeží. V posledních dvou letech náplavka ožila pouze v letních měsících, ale já bych navrhol, aby byl spuštěn celoroční provoz, což by přispělo k atraktivitě města. Město Plzeň už provedlo studii na realizaci tohoto projektu, který by měl být dokončen v roce 2017. Dalším místem, které jsem navrhol revitalizovat je oblast levého břehu řeky. Při povodni bývá postihován skoro celý sledovaný úsek, a proto bych rozšířil koryto řeky. Na rozdíl od pravého břehu je zde dostatek prostoru pro realizaci tohoto

opatření. Další oblastí je prostor levého břehu Radbuzy. Je zde pás travnaté plochy, který bývá také zaplavován, takže bych zde navýšil říční hráz. Zároveň by se prostor kolem řeky mohl využít ke stavbě sportovně rekreačního střediska s občerstvením a dětskými hřišti. Revitalizaci nábřeží se zabývá projekt REURIS. Projekt je výjimečný tím, že se do revitalizace snaží zapojit město, i vlastníky pozemků podél řek. Ochrana před povodní je jednou z méně kvalitních na území města, a je dobré, že se v Plzni pracuje na zlepšení.

Třetím cílem bylo hodnocení kvality veřejných prostranství vybraného typu. Vzhledem k poloze města Plzně na soutoku čtyř řek jsem jako sledované veřejné prostranství zvolil nábřeží. Po stanovení hodnotících kritérií a absolvování terénního šetření jsem zpracoval získaná primární data. Celková kvalita obou řek je průměrné kvality. Hodnocení řeky Radbuzy je 2,57 a hodnocení řeky Mže 2,69. Nábřeží řeky Mže jsou tedy nepatrně lépe vybavena. Zjistil jsem, že obě řeky zaostávají hlavně v oblasti kultury a trávení volného času. Může za to především nízký počet restaurací a obchodů podél řek, a také málo příležitostí k sportovnímu vyžití. Základním sportovištěm je cyklostezka, která je na některých úsecích doplněna například tenisovými kurty, nebo dětskými hřišti. O trochu lepší je hodnocení ohrožení povodní. Zjistil jsem, že centrum města je dobře chráněno před zaplavením hlavně díky vysokým kamenným zdím. Oblasti mimo intravilán jsou ohroženy povodní více. Z hlediska kvality vegetace je na tom řeka Radbuza průměrně a řeka Mže ještě o trochu lépe, hodnocení je zde 2,8. Vzhledem k tomu, že řeka Radbuza protéká centrem delší částí, než řeka Mže, tak je zde méně vegetace, neboť centrum města plní i další role, než jen environmentální. Hodnocení vizuální kvality jde ruku v ruce s polohou Radbuzy, která teče přes frekventované Anglické a Denisovo nábřeží. Díky tomu jsou prostory kolem řek často využívány k reklamě a situace je zde horší než na řece Mži, která má klidnější prostory na březích a tím pádem i méně reklamy, zároveň ale nabízí spoustu zajímavých míst, a proto je kvalita tohoto ukazatele jedna z nejlepších. Jedním z důležitých aspektů hodnocení veřejných prostranství je přístup k vodě. Ten je v centru města zhoršený kvůli vysokým kamenným zdem, a kvůli areálu pivovaru. Řeka Mže tak výrazné omezení nemá. V posledních dekádách docházelo kvůli nástupu nových technologií k úpadku zájmu o veřejná prostranství. Politika nového urbanismu se snaží přilákat do těchto míst zpátky své obyvatele. Plzeň je jedním z těchto měst. Velkým přínosem v rozvoji veřejných prostranství byl projekt Evropské hlavní město kultury, který se v Plzni konal během

celého roku 2015. V ulicích města se konaly nejrůznější kulturní akce, jako jsou výstavy, koncerty, festivaly a další. Během tohoto roku město navštívilo přes tři miliony lidí a místní obyvatelé se dle mého názoru naučili veřejná prostranství znovu využívat k trávení volného času, a v Plzni se celkově zvýšil zájem o kulturu. Zpracování vybraného tématu mě bavilo, a dozvěděl jsem se i několik nových věcí v oblasti veřejných prostranství. Například jsem netušil, kolik se v Plzni pořádá kulturních akcí, a jak žije město podél řeky. Město Plzeň si uvědomuje důležitost kvality veřejných prostranství a snaží se reagovat na stále zvyšující se nároky na automobilovou dopravu. Ve městě existuje několik organizací, které se starají o veřejný prostor a snaží se zaujmout své občany k trávení volného času v ulicích, parcích, na náměstích, nebo nábřežích.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- [1] SENNETT, Richard, KRATOCHVÍL, Petr (ed.). *Architektura a veřejný prostor: texty o moderní a současné architektuře IV*. Vyd. 1. Praha: Zlatý řez, 2012. ISBN 978-80-903826-4-0.
- [2] KOPP, Jan. *Nauka o krajině a životním prostředí: cvičení*. 2. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2004. ISBN 80-7043-311-6.
- [3] MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.
- [4] REHÁČKOVÁ, Tamara, PAUDITŠOVÁ, Eva. *Vegetacia v urbánnom prostredí*. 1. vyd. Cicero s.r.o., Bratislava 2006. ISBN 80-969614-1-1
- [5] BENDER, Elisabeth, LANGE, Karin a Sylke NISSEN (eds.). *Řeka ve městě - prostor pro život: průvodce revitalizací řek ve městech*. Leipzig: REURIS, 2012. ISBN 978-3-00-035317-8.
- [6] GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.
- [7] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Veřejné prostory v územně plánovacím procesu*. Vyd. 1. Brno: Vysoké učení technické v Brně, 2003. ISBN 80-214-2505-9.
- [8] LOFLAND, Lyn H. *The public realm: exploring the city's quintessential social territory*. Hawthorne, N.Y.: Aldine de Gruyter, 1998. ISBN 0202306089.
- [9] JANDA, Jan a Luděk KRČMÁŘ. *Pět plzeňských řek*. Vyd. 1. V Domažlicích: Pro Krajský úřad Plzeňského kraje - Odbor životního prostředí vydalo Nakladatelství Českého lesa, 2009. ISBN 978-80-87316-04-7.
- [10] WITTMANN, Maxmilián. *Řeka a město: vodní prvek v současných městech*. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2012. ISBN 978-80-7204-814-4.
- [11] LYNCH, Kevin. *Obraz města: $\langle \rangle$image of the city*. 1. do češtiny přeložené vyd. Praha: Polygon, 2004. ISBN 80-7273-094-0.
- [12] TEPLÁ, Martina. *Společenská hodnota veřejných prostranství*. 2007
- [13] MELKOVÁ, Pavla. *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy*. 1. vyd. Praha: Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2014. ISBN 978-80-87931-09-7.

Internetové zdroje

- [14] *Portál organizace pěstuj prostor* [online].[citováno 15.4.2016] dostupné z:
<http://pestujprostor.plzne.cz/>
- [15] *Portál Evropského hlavního města kultury 2015* [online].[citováno 15.3.2016]
dostupné z: <https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/informace-o-meste/kratke-predstaveni/>
- [16] *Náplavka k světu* [online].[citováno 15.4.2016] dostupné z:
<http://www.naplavka.ksvetu.cz/#projekt>
- [17] *Stránky projektu REURIS* [online].[citováno 12.4.2016] dostupné z:
<http://www.reuris.gig.eu/cz/home.html>
- [18] *Plzeňský deník* [online].[citováno 19.4.2016] dostupné z:
http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/naplavka-v-plzni-bude-mnohem-drazsi-nez-se-predpokladlo-20160122.html
- [19] *Útvar koncepce a rozvoje města Plzně* [online].[citováno 11.4.2016] dostupné z:
<http://ukr.plzen.eu/uzemni-planovani/uzemni-plan-mesta-plzne/uzemni-plan-mesta-plzne.aspx>
- [20] *Mapový portál města Plzně* [online].[citováno 10.4.2016] dostupné z:
<https://gis.plzen.eu/zivotniprostredi/>
- [21] *Sumář z GIS databáze* [online].[citováno 10.4.2016] dostupné z:
http://mapy.plzen.eu/aplikace-a-mapy/sumare-z-gis-databaze/vid_46/policejni-okrsky-46.aspx
- [22] *Novinky.cz* [online].[citováno 24.4.2016] dostupné na:
http://im.novinky.cz/mynews/355/13557-top_foto1-su9qm.jpg
- [23] *Portál Pěstuj prostor* [online].[citováno 24.4.2016] dostupné na:
<http://pestujprostor.plzne.cz/wp-content/uploads/sites/2/2014/11/007902.jpg>
- [24] *Plzen.cz* [online].[citováno 24.4.2016] dostupné z: http://plzen.cz/wp-content/uploads/2014/06/plzen_cz_n%C3%A1plavka6.jpg

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Kategorizace aktivit na veřejných prostranstvích.....	16
Tabulka č. 2: Hodnocení kvality ukazatelů.....	23
Tabulka č. 3: Ukazatele hodnocení veřejného prostranství typu nábřeží.....	25
Tabulka č. 4: Hodnocení kvality přístupu k vodě.....	26
Tabulka č. 5: Hodnocení kvality převýšení.....	27
Tabulka č. 6: Hodnocení kvality absence překážek.....	27
Tabulka č. 7: Hodnocení ukazatele zatopení oblasti.....	28
Tabulka č. 8: Hodnocení kvality protipovodňových opatření.....	28
Tabulka č. 9: Hodnocení kvality veřejné zeleně.....	29
Tabulka č. 10: Hodnocení kvality vegetační patrovitosti.....	29
Tabulka č. 11: Hodnocení kvality ukazatel stínu pro rybáře.....	30
Tabulka č. 12: Hodnocení kvality restaurací, obchodů a barů.....	30
Tabulka č. 13: Hodnocení kvality sportovního využití.....	31
Tabulka č. 14: Hodnocení kvality příležitosti k sezení.....	31
Tabulka č. 15: Hodnocení kvality veřejného osvětlení.....	32
Tabulka č. 16: Hodnocení typů reklamních ploch.....	32
Tabulka č. 17: Hodnocení kvality vizuální čistoty.....	33
Tabulka č. 18: Funkce náměstí v Plzni.....	37
Tabulka č. 19: Veřejná prostranství v urbanistických obvodech města Plzně.....	40

Seznam grafů

Graf č. 1: Funkce plzeňských náměstí (počet).....	38
Graf č. 2: Funkce plzeňských náměstí (rozloha).....	38
Graf č. 3: Hodnocení veřejných prostranství.....	41
Graf č. 4: Hodnocení přístupu k vodě na řece Radbuze.....	44
Graf č. 5: Hodnocení ochrany veřejných prostranství před povodní na řece Radbuze...46	
Graf č. 6: Hodnocení kvality vegetace na řece Radbuze.....	48
Graf č. 7: Hodnocení kultury a volného času na řece Radbuze.....	51
Graf č. 8: Hodnocení vizuální kvality na řece Radbuze.....	53
Graf č. 9: Porovnání kvality nábřeží obou břehů řeky Radbuzy.....	54
Graf č. 10: Průměrné hodnoty jednotlivých témat řeky Radbuzy.....	54
Graf č. 11: Hodnocení přístupu k vodě na řece Mži.....	56

Graf č. 12: Hodnocení kvality ochrany před povodní na řece Mži.....	59
Graf č. 13: Hodnocení vegetace na řece Mži.....	61
Graf č. 14: Hodnocení kultury a volného času na řece Mži.....	62
Graf č. 15: Hodnocení vizuální kvality na řece Mži.....	63
Graf č. 16: Srovnání jednotlivých ukazatelů obou břehů řeky Mže.....	64
Graf č. 17: Průměrné hodnoty jednotlivých témat řeky Mže.....	65

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Prostorová struktura veřejných prostranství v Plzni.....	34
Obrázek č. 2: Prostorová struktura náměstí v centru města (9 km ²).....	35
Obrázek č. 3: Mapované úseky řeky Mže a řeky Radbuzy.....	42
Obrázek č. 4: Budoucnost plzeňské náplavky na Anglickém nábřeží v roce 2017.....	67

Seznam příloh

Příloha 1: Náměstí republiky
Příloha 2: Městská plovárna
Příloha 3: Plzeňská náplavka
Příloha 4: Přístup k vodě: schody
Příloha 5: Přístup k vodě: Žebřík
Příloha 6: Znamky výskytu bobra evropského
Příloha 7: Wilsonův most
Příloha 8: Papírenská lávka
Příloha 9: Doudlevecká lávka
Příloha 10: Anglické nábřeží

Přílohy

Příloha 1

Zdroj: převzato z novinky.cz, 2016

Příloha 2

Zdroj: Pěstuj prostor, 2016

Příloha 3

Zdroj: plzen.cz, 2016

Příloha 4

Zdroj: vlastní

Příloha 5

Zdroj: vlastní

Příloha 6

Zdroj: vlastní

Příloha 7

Zdroj: vlastní

Příloha 8

Zdroj: vlastní

Příloha 9

Zdroj: vlastní

Příloha 10

Zdroj: vlastní

Abstrakt

ŠKARDA, Petr. *Hodnocení kvality veřejných prostranství v Plzni*. Bakalářská práce: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 81 s., 2016

Klíčová slova: Veřejná prostranství, Plzeň, kvalita

Bakalářská práce se zabývá hodnocením kvality veřejných prostranství na území města Plzně. V úvodu jsou stanoveny cíle práce, byl proveden rozbor literatury, a také metodika práce.

Začátek práce se zabývá seznámením s veřejným prostorem a pochopením problematiky. Také je zde charakteristika území, také jinak města Plzně a plzeňských řek. V praktické části jsou zpracovávány zadané cíle práce a vyhodnocování výsledků terénního šetření. V závěru dochází k diskusi nad výsledky a hodnocení kvality veřejných prostranství.

Abstract

ŠKARDA, Petr. *Evaluation of the quality of public spaces in Pilsen*. Bachelor Thesis: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 81 pages., 2016

Keywords: Public spaces, Pilsen, quality

Bachelor thesis is focused on the evaluation of the quality of public space in Pilsen. In the introduction are defined the goals of thesis and it has been accomplished a literature analysis. We also finds out methodics of thesis.

At the beginning, there is explanation of a term public spaces. There is also a characteristic of area which is studied. (Pilsen, and Pilsen rivers). In a practical part is each goal processed and evaluated. In the end, there is discussion of results, which brings field research.